

Verdandis kongressarbetsgrupp med verdandister från förbundskansliet, förbundsstyrelsen och Verdandi Skåne.

Motioner och yttranden

● **verdandi**
KONGRESS 2017
EN JÄMLIK OCH
RÄTTVIS FRAMTID

Motioner till Verdandis förbunds kongress 2017

SOCIALPOLITIK

Arbete

- Motion 1: Behovet av ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag, Örebrodistriktet
Motion 2: Arbetsintegrerande sociala företag, Örebrodistriktet
Motion 3: Arbete åt alla, Nyköpingsdistriktet

Bostad

- Motion 4: Bättre tillgång till billigare lägenheter, Örebrodistriktet
Motion 5: Vi måste kunna bo kvar i våra hem, Dalarnas distrikt
Motion 6: Stoppa vinstuttag ur de kommunala bostadsbolagen, Örebrodistriktet
Motion 7: Alla har en bostad, Nyköpingsdistriktet

ÖVRIG SOCIALPOLITIK

- Motion 8: Samverkan mellan myndigheter, Örebrodistriktet
Motion 9: Verdandi måste slå vakt om LSS-lagen, Örebrodistriktet
Motion 10: Tänderna tillhör kroppen, Örebrodistriktet
Motion 11: Omhändertagande av berusade personer, Örebrodistriktet
Motion 12: Bekämpa fattigdomen i Sverige, Dalarnas distrikt
Motion 13: Jämställdhetsstrategier, Dalarnas distrikt
Motion 14: Alla är vid god psykisk hälsa, Nyköpingsdistriktet
Motion 15: Vård och (be)handling, Nyköpingsdistriktet
Motion 16: Narkotikapolitik, Nyköpingsdistriktet
Motion 17: Ett alkoholskedefritt samhälle, Nyköpingsdistriktet
Motion 18: En solidarisk socialtjänst – ett självklart stöd när behovet finns, Nyköpingsdistriktet
Motion 19: Alla är aktiva konsumenter, Nyköpingsdistriktet
Motion 20: Allmän välfärd och trygghet, Nyköpingsdistriktet
Motion 21: Alla har rätt till utbildning, Nyköpingsdistriktet
Motion 22: Stoppa vinstuttaget från välfärden, Örebrodistriktet

ORGANISATION

- Motion 23: Utveckling av brukarinflytande, Örebrodistriktet
Motion 24: Brukarinflytande – allas rätt till delaktighet, Nyköpingsdistriktet
Motion 25: Integrationspolitiskt programarbete, Stockholmsdistriktet
Motion 26: Förändring av arvodesreglementet och höjd arvodering av förbundsordförande, Örebrodistriktet
Motion 27: Insamlingsstiftelse bildas i Verdandi, Stockholmsdistriktet
Motion 28: Ett mer aktivt ungdomsförbund, Stockholmsdistriktet
Motion 29: Förbundskassör, Nyköpingsdistriktet

Motioner och yttranden

MOTION NR 1.

Behovet av ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag

För att alla ska ha möjlighet till ett arbete behöver arbetsmarknaden anpassas efter människors olika förutsättningar. Arbetsintegrerande sociala företag har visat sig vara ett bra komplement för de grupper som har svårt att ta en plats på den ordinarie arbetsmarknaden, då de öppnar upp arbetsmarknaden för flera, både som anställda och genom arbetsträning. På riksdags- och regeringsnivå visar politiker intresse och säger sig förstå behovet. Trots detta fattas det arbetsmarknadspolitiska beslut som försvårar driften. Sådana beslut kan handla om möjligheten till lönebidrag för målgruppen eller negativa förändringar som utfasningen av Fas 3, utan att andra alternativ för placeringar blivit tillgängliga. Detta kan upplevas bero på ett kunskapsglapp under vilka förutsättningar ett socialt företag kan drivas. Därför anser vi att det behövs en ökad kunskap bland politiker och tjänstemän, både på nationell och regional nivå.

Förslag

Att förbundet ska verka för en ökad kunskap hos politiker och tjänstemän, på regional och nationell nivå, om de förutsättningar som krävs för att ett arbetsintegrerande socialt företag ska kunna drivas.

Åse Johansson

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 1.

Behovet av ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt om att civilsamhället spelar en viktig roll i arbetet med att hjälpa långtidsarbetslösa människor tillbaka till arbete och närmare arbetsmarknaden. Under den innevarande kongressperioden har Verdandi gjort ett stort antal insatser för att lyfta fram de förutsättningar som de arbetsintegrerande sociala företagen verkar under, till exempel en debattartikel i Dagens Samhälle tillsammans med åtta andra organisationer/företag med koppling till socialt företagande, deltagande i hearing på Arbetsmarknadsdepartementet, samverkansträff med

Arbetsförmedlingens huvudkontor, eget seminarium på Socialdemokraternas Partikongress i Västerås 2015, och så vidare. Förbundsstyrelsens intention är att dessa opinionsbildande insatser ska fortsätta under den kommande kongressperioden.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – förbundet ska verka för en ökad kunskap hos politiker och tjänstemän, på regional och nationell nivå, om de förutsättningar som krävs för att ett arbetsintegrerande socialt företag ska kunna drivas.

MOTION NR 2.

Arbetsintegrerande sociala företag

Arbetets betydelse för framgångsrik integration kan knappast överskattas. Ett jobb innebär egen inkomst och försörjning, det ger handlingsfrihet, makt över sitt eget liv och framtidstro.

Arbetsintegrerande sociala företag har under senare år växt fram för att framgångsrikt sälja tjänster till den offentliga sektorn i form av arbets-
tränings- och rehabiliteringstjänster samt även skapa nya arbetstillfällen för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I Sverige finns det idag ett stort behov av att förstå de sociala företagen och vilka förutsättningar som behöver uppfyllas för att företagen och dess målgrupper ska kunna utvecklas på bästa sätt. Inte minst behövs det förstås hur och varför företagens ekonomiska situation ser ut som den gör och vad de själva anser behöver göras för att den ska förbättras.

Marknaden för arbetsmarknadstjänster och därmed även för de arbetsintegrerande sociala företagen är osäker eftersom arbetsmarknadspolitiska beslut kan ändras på grund av oförutsedda händelser eller genom att en regering tillsätts med fokus på andra områden som avsiktligt hämmar det sociala företagandet.

Att företagen är verksamma på en så pass politiskt styrd marknad är ett stort hinder för företagsutveckling. Ett byte av regering, riksdag eller en politisk majoritet i en kommun kan ändra förutsättningarna fullständigt.

Detta leder till en osäkerhet som förvärras av att de sociala företagen i hög grad upplever problem med att få tillgång till investeringskapital och de egna kunskaperna om affärsutveckling, marknadsföring och finansiering många gånger är begränsade.

Att marknaden för arbetsmarknadstjänster är osäker kan leda till att finansiella problem uppstår eftersom företagen är beroende av att den offentliga sektorn köper deras arbets-
tränings- och rehabiliteringstjänster samtidigt som företagen består av målgrupper med begränsad arbetsförmåga och begränsade tidigare kunskaper om företagande.

Under den gångna kongressperioden har förbundsstyrelsen fördömligt drivit opinion och lyft såväl de arbetsintegrerande sociala företagens problem som deras unika förmåga att skapa nya arbetstillfällen för långtidsarbetslösa och andra med funktionshinder.

Detta arbete behöver ha fortsatt fokus eftersom mycket lite har hänt för att förbättra de arbetsintegrerande sociala företagens situation i praktiken.

Vi förslår kongressen besluta:

Att – Förbundsstyrelsen under den nya kongressperioden fortsätter sitt opinionsbildningsarbete i samverkan med andra aktörer i syfte att stärka marknaden för arbetsintegrerande sociala företag samt

Att – skapa bättre förutsättningar för arbetsintegrerande sociala företag att anställa långtidsarbetslösa och dem av oss som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Norsborg den 21 november 2016

Verdandi Botkyrkas styrelse

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Botkyrkas extra årsmöte den 24 november 2016.

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Stockholms distriktsstyrelse den 30 november 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 2.

Arbetsintegrerande sociala företag

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt om vikten att fortsätta opinionsbildningsarbetet under kommande kongressperiod för att stärka förutsättningarna för de arbetsintegrerande sociala företagen. Under den gångna kongressperioden har ett antal projektarbeten gjorts inom den Europeiska Socialfondens projekt Piacs. Många kontakter har knytits till andra organisationer inom civilsamhället som, liksom Verdandi, önskar se stabila förutsättningar för de arbetsintegrerande sociala företagen att verka. Förbundsstyrelsens intention är att fortsätta arbetet med att opinionsbilda för bättre förutsättningar för de arbetsintegrerande sociala företagen samt för en ökad förståelse för den unika förmåga att skapa nya arbetstillfällen för långtidsarbetslösa som dessa företag besitter.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

Att – Förbundsstyrelsen under den nya kongressperioden fortsätter sitt opinionsbildningsarbete i samverkan med andra aktörer i syfte att stärka marknaden för arbetsintegrerande sociala företag samt

Att – skapa bättre förutsättningar för arbetsintegrerande sociala företag att anställa långtidsarbetslösa och dem av oss som står långt ifrån arbetsmarknaden.

MOTION NR 3.

Arbete åt alla

Ett gott arbete är avgörande i varje människas liv. Det ger gemenskap och människovärde, sammanhang, egen inkomst och försörjning, framtidstro och makt över sitt eget liv. Därför är arbete en grundläggande rättighet. Verdandi kräver att samhället gör allt för att erbjuda arbete åt alla, det är en förutsättning för social rättvisa.

Det goda arbetslivet har en god arbetsmiljö, rimliga arbetstider, anställningstrygghet och ett stort inflytande för arbetstagaren. Arbetsmarknaden är, precis som i alla andra politikområden, starkt segregerad. För den som har en gymnasieutbildning eller högre, är i någon mening ”svensk”, bjuder arbetslivet på goda arbetsvillkor.

Verdandis erfarenheter av arbetsmarknaden är precis tvärtom. Våra medlemmar vittnar om en hård arbetsmarknad, där många dukar under av stress, dåliga arbetsförhållanden och alltför tuffa krav på den anställde. Arbetsrätten har urholkats. Många går nu under otrygga anställningsvillkor och verkar i branscher utan kollektivavtal. Allt detta slår hårdast mot dem som har svagast ställning på arbetsmarknaden.

Ett nytt missbruk av människor kan kallas ”sms-anställning” och innebär att du aldrig kan sova riktigt hårt, för då kan du missa när telefonen ringer och dagens jobbchans går till någon annan. Anställda inom bemanningsbranschen är en stor grupp på arbetsmarknaden. De lever alltid med risken att gå tillbaka till en låg grundlön med endast 14 dagars varsel. Vi lever i ett samhälle som kräver service alla dygnets timmar. Men servicen saknas när det gäller barnomsorg för alla dem som jobbar nätter och kvällar. Kollektivtrafik saknas också sena kvällar och tidiga morgnar. Arbetsliv och samhälle går i otakt.

Om fler fick en god anställning skulle vi komma närmare ett samhälle där alla behövs. Vi skulle också tjäna på det rent ekonomiskt. Arbete gör ett samhälle rikare. Arbetslöshet och utanförskap kostar förutom mänskligt lidande, också en massa pengar.

Därför pratar vi gärna om alla jobb som skulle behövas inom välfärden. Efter decennier av sakta urvattnade välfärdssatsningar går nu de som arbetar inom skola, vård och omsorg på knäna. Och eftersom vi samtidigt minskat antalet platser inom äldreomsorgen, tvingas kompetent personal gå ner till deltid för att själva sköta sina anhöriga. Det är inte på något sätt en klok ordning.

Det behövs starka fackföreningar med hög anslutningsgrad för att kunna förändra och förbättra arbetslivets villkor.

A-kassan ska fungera som en omställningsförsäkring vid arbetslöshet. Den ska ge en ersättning som man kan leva på och vara till för alla arbetstagare. Verdandi anser även att det finns all anledning att utreda en ökad samordning av reglerna för sjuk- och arbetslöshetsförsäkring.

Vid arbetslöshet ska man snabbt få insatser som gör att man kommer tillbaka till arbetslivet. Samhället behöver vara på tårna och underlätta med allmänna arbetsmarknadsåtgärder utifrån de behov och brister som uppstår i arbetslivet.

Verdandi anser att formerna för arbetsintegrerande sociala företag och andra insatser behöver utvecklas för att även de som har en nedsatt arbetsförmåga ska komma i arbete. Därför behöver vi i framtiden klara spelregler som skapar arbetsro, stabilitet och trygghet. Då kan hela sektorn bli en verkligt positiv kraft för integration och social sammanhållning.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

Att – ospecificerade visstidsanställningar avskaffas.

Att – alla arbetstagare omfattas av kollektivavtal.

Att – heltidsanställningar är norm.

Att – alla ska ha rätt till aktivt stöd och vård för att kunna komma tillbaka i arbete.

Att – skapa en arbetslöshetsförsäkring som garanterar ett inkomstskydd.

Att – skapa stabila och goda villkor för sociala företag.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Freiborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 3.

Arbete åt alla

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt om vikten att fortsätta opinionsbildningsarbetet under kommande kongressperiod för allas rätt till arbete, en god arbetsmiljö och en förstärkt välfärdsstat. Detta arbete vill vi göra i samverkan med LO och fackförbunden, vilka starkt delar kraven om allas rätt till arbete, en god arbetsmiljö och inkomstrygghet vid arbetslöshet och omställning.

Det är regeringsmakten och politiken som kan driva en ekonomisk politik som syftar till full sysselsättning för alla, en a-kassa som ger skydd mot inkomstbortfall, ett förebyggande arbete för goda arbetsmiljöer på landets arbetsplatser och stöd vid omställningen från ett arbete till ett annat. Därför krävs det att vi i Verdandi bedriver en stark opinionsbildning i dessa frågor, i samverkan med närstående organisationer för gemensam styrka, gentemot riksdag och regering.

Likaså krävs att Verdandi fortsatt bedriver en stark opinionsbildning för bättre villkor för de arbetsintegrerande sociala företagen att kunna verka effektivt och långsiktigt.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

Att – ospecificerade visstidsanställningar avskaffas.

Att – alla arbetstagare omfattas av kollektivavtal.

Att – heltidsanställningar är norm.

Att – alla ska ha rätt till aktivt stöd och vård för att kunna komma tillbaka i arbete.

Att – skapa en arbetslöshetsförsäkring som garanterar ett inkomstskydd.

Att – skapa stabila och goda villkor för sociala företag.

MOTION NR 4.

Bättre tillgång till billigare lägenheter

Verdandidistriktet i Örebro har i samband med flera projekt kunnat konstatera att segregationen bland de som får lägenheter är stor. Stora delar av de billigare lägenheterna har äldre boende inte sällan med en relativt bra ekonomi. Men eftersom lägenheterna ligger en bit från centrum finns det många som skulle vilja bo närmare centrum för att ha nära till det utbud som finns där. Problemet är bara det att den nya lägenheten är så mycket dyrare att man avstår och den cirkulation som skulle behövas inte blir av. Det är också viktigt att konstatera att förtätning av samhällen är en av de vanligast förekommande byggnationerna just nu. Vi kan också konstatera att nybyggnationen måste ha några år på nacken innan den blir lönsam för de olika bolagen vilket kan ge ett utrymme för förändringar i systemet.

Därför tycker Verdandidistriktet i Örebro

Att – de kommunala bolagen kan ta på sig ett socialt ansvar där den som flyttar från en billigare lägenhet hos bolaget till en dyrare får en reduktion på hyran för att komma närmare centrum under ett år, vilket i sin tur betyder att en billigare lägenhet blir ledig för dem som behöver lägenhet men inte har råd med att hyra en nyproducerad.

Att – bolagen i stället för att ta ut vinster gör en socialpolitisk insats för de som behöver en billigare lägenhet.

Att – Verdandis förbundsstyrelse tar upp frågan med de politiker som är ansvariga för bostadspolitiken.

Dan-Åke Moberg
Verdandi Kumla

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 4.

Bättre tillgång till billigare lägenheter

Bostadssegregationen har länge varit ett stort samhällsproblem i Sverige och trenden är att utvecklingen fortsätter i fel riktning. Det är ett hinder för integration och hotar på sikt den sociala sammanhållningen i Sverige. Som motionären påtalar så är nybyggnationer i Sverige dyra, och medför en hög hyra för den genomsnittlige hyresgästen. Detta utestänger många från att kunna bo i nyproducerade hyreslägenheter.

Förbundsstyrelsen anser att Sverige behöver en mer aktiv bostadspolitik. Samhället behöver dels stimulera bostadsbyggandet i sig, eftersom det byggs för lite bostäder idag, särskilt hyresrätter. Men en mer aktiv bostadspolitik behövs också för lägre hyror i allmänhet och vid nybyggnationer i synnerhet.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

Att – de kommunala bolagen kan ta på sig ett socialt ansvar där den som flyttar från en billigare lägenhet hos bolaget till en dyrare får en reduktion på hyran för att komma närmare centrum under ett år, vilket i sin tur betyder att en billigare lägenhet blir ledig för dem som behöver lägenhet men inte har råd med hyra en nyproducerad.

Att – bolagen i stället för att ta ut vinster gör en socialpolitisk insats för de som behöver en billigare lägenhet.

Att – Verdandis förbundsstyrelse tar upp frågan med de politiker som är ansvariga för bostadspolitiken.

MOTION NR 5.

Vi måste kunna bo kvar i våra hem

Just nu går det en ombyggnads- och renoveringsvåg genom Sverige. Vi ser många exempel på fastighetsägare som har som affärsidé att bygga om enskilda lägenheter i syfte att driva upp hyrorna genom att maximera standarden. Det kallas konceptrenovering och sker vanligtvis när lägenheterna inte är uthyrda. På så sätt kringgår man lagens krav på hyresgästens godkännande. De fastighetsbolag som genomför detta har oftast stora riskkapitalbolag bakom sig.

Det genomförs också mer ”traditionella” renoveringar av lägenheter och bostadsområden. Oavsett typ av renovering så får det stora konsekvenser för både den enskilda människan och för kommunen. Många hyresgäster kan inte flytta tillbaka eftersom hyresnivåerna trissats upp. Många bostadssökande utestängs från hyresmarknaden eftersom de helt enkelt inte har råd att efterfråga en lägenhet. De sociala utgifterna för kommunen ökar i och med att fler måste söka försörjningsstöd för att klara hyran. De relativt billiga lägenheterna blir färre och färre och bostadsmarknaden riskerar att krackelera. I förlängningen förändras bostadsområdernas sociala karaktär och struktur. Segregation och socialt utanförskap ökar. De enda vinnarna blir de fastighetsbolag som kammar hem vinsterna.

Vid varje ombyggnad måste utgångspunkten vara att hyresgästerna ska kunna bo kvar efter renovering och att människor med normala inkomster ska kunna hyra en nyrenoverad lägenhet. Det borde också vara en självklar inställning hos både kommunala och privata fastighetsägare att människors trygghet är viktigare än det enskilda bolagets vinstintresse.

Vi kräver därför:

Att – Verdandi agerar gentemot politiker och fastighetsägare kring följande krav:

- Människor måste kunna bo kvar i sina lägenheter även om de byggts om eller renoverats.
- Förändrade regelverk och lagar måste till för att stärka hyresgästernas situation vid renoveringar.
- Stat och kommun måste förändra de ekonomiska villkoren vid upprustning och ombyggnationer. Det kan göras genom att förändra dagens snedvridna skatteregler, som gynnar villor och bostadsrätter.

- Skattefria investerings- och underhållsfonder är en annan åtgärd liksom införandet av hållbarhetspremier. Det skulle i sin tur ge mer energieffektiva och miljövänliga renoveringar.
- De privata fastighetsägarna måste ta sitt sociala ansvar för utvecklingen av den lokala bostadsmarknaden och inse att de förvaltar människors hem.
- Sist – men inte minst: Hyresgästinflytandet måste förstärkas rejält! Inför lagstadgat samrådsförfarande, ta tillvara hyresgästernas kunskaper och erfarenheter av sitt eget boende, ge hyresgästerna reellt inflytande över renoveringarnas omfattning och därmed också inflytande över vilken hyresnivå som ska gälla.

Borlänge 2016-12-07

Verdandi Dalarna

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5.

Vi måste kunna bo kvar i våra hem

Verdandi Dalarna tar i sin motion upp det stora problemet med lägenhetsrenoveringar som driver upp hyrorna till en sådan nivå att hyresgäster med normala inkomster inte har råd att bo kvar i sina lägenheter. Det finns anledning att misstänka att drivkraften för bostadsbolagens renoveringsiver inte i första hand är hyresgästernas väl och ve, utan snarare det egna vinstintresset. Den så kallade konceptrenoveringen orsakar mänskligt lidande och bidrar till att segregationen i bostadsbeståndet ökar. I rådande situation med bostadsbrist i stora delar av landet, är det inte heller lätt att byta till sig en billigare lägenhet när den gamla blivit för dyr. Det här är ett allvarligt samhällsproblem som behöver adresseras med en politik som leder till att människor har råd att bo kvar i sina hem.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandi agerar gentemot politiker och fastighetsägare kring följande krav:

- Människor måste kunna bo kvar i sina lägenheter även om de byggs om eller renoverats.

- Förändrade regelverk och lagar måste till för att stärka hyresgästernas situation vid renoveringar.
- Stat och kommun måste förändra de ekonomiska villkoren vid upprustning och ombyggnationer. Det kan göras genom att förändra dagens snedvridna skatteregler, som gynnar villor och bostadsrätter.
- Skattefria investerings- och underhållsfonder är en annan åtgärd liksom införandet av hållbarhetspremier. Det skulle i sin tur ge mer energieffektiva och miljövänliga renoveringar.
- De privata fastighetsägarna måste ta sitt sociala ansvar för utvecklingen av den lokala bostadsmarknaden och inse att de förvaltar människors hem.
- Sist – men inte minst: Hyresgästinflytandet måste förstärkas rejält! Inför lagstadgat samrådsförfarande, ta tillvara hyresgästernas kunskaper och erfarenheter av sitt eget boende, ge hyresgästerna reellt inflytande över renoveringens omfattning och därmed också inflytande över vilken hyresnivå som ska gälla.

MOTION NR 6.

Stoppa vinstuttag ur de kommunala bostadsbolagen

Kommunala bostadsföretag ska inte ta ut vinst till sina ägare, den ska gå tillbaka in i bolagen. Vinstuttag är djupt orättvist mot hyresgästerna som bor i de allmännyttiga bostadsföretagen. Kommunal verksamhet ska finansieras med skattemedel inte med pengar som kommer från hyresgästerna i ett allmännyttigt bostadsbolag. I praktiken blir det dubbelbeskattning för hyresgästerna, både kommunalskatt och sedan vinstutdelning. Låt vinsten istället stanna i bolagen. De kommunala bostadsbolagens vinster borde användas till nyproduktion och upprustning av det befintliga bostadsbeståndet.

2011 trädde en ny lagstiftning i kraft som gjorde det möjligt att ta ut vinst ur allmännyttans bostadsföretag. Denna lag gör det möjligt för bolagen att dela ut vinst till ägarna (kommunen) och att också viss del skall delas ut. Det är denna lag som vi vill att den skall förändras så att vinstutdelning inte längre är möjlig utan att all vinst skall återinvesteras i bolagens verksamhet.

Vi kräver

Att – Verdandi kräver en lagförändring utifrån motionens anda.

Verdandi Örebro läns distriktsstyrelse

Motionen är behandlad på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 6.

Stoppa vinstuttag ur de kommunala bostadsbolagen

Kommunala bostadsbolag ska inte ta ut vinster till sina ägare utan allt överskott ska investeras tillbaka i verksamheten. Därför håller förbundsstyrelsen med distriktsstyrelsen i Örebro län om att den nya lagstiftningen från 2011 bör rivas upp, så att kommunala bostadsbolag återigen hindras från att ta ut vinster till ägaren. Allmännyttiga bostadsbolag ska ta ett socialt ansvar för boendesituationen i kommunen. Det innebär bland annat att erbjuda bra lägenheter till rimliga hyror för sina hyresgäster. Att drivas av vinstintressen motverkar rollen och uppgiften som socialt ansvarstagande och allmännyttiga bostadsbolag.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandi kräver en lagändring utifrån motionens anda.

MOTION NR 7.

Alla har en bostad

Idag är bostadsbristen mycket stor i Sverige. De som är mest utsatta drabbas som vanligt hårdast. För när marknaden tagit över, har samtidigt antalet samhällsägda lägenheter minskat. Det urholkar kommunernas möjlighet att ta socialt ansvar. Idag kan hyresvärdar i större utsträckning välja bort de hyresgäster man inte vill ha, och det drabbar många, bland annat en del av Verdandis medlemmar. Att samhället inte längre går in och borgar för ett anständigt boende har fått allvarliga konsekvenser. Hemlösheten ökar. Vräkningarna ökar. Det finns numera till och med gott om exempel på barnfamiljer som vräkts till bostadslöshet.

Verdandis slår fast att bostad är en mänsklig och social rättighet för alla. Bostaden är grunden för ett drägligt liv, och för möjligheten att själv ta ansvar för sitt liv. Även de med låg inkomst och otrygg ekonomi har rätt till eget boende. Hinder som finns för att få eget kontrakt måste avskaffas. Samhället måste ansvara för allas rätt till bostad.

Därför bör allmännyttans del av bostadsmarknaden öka. Först då skapas en bättre balans mellan olika boendeformer, och först då kan vi motverka de dåliga effekterna av ett långt privatiserat och marknadsanpassat bostadsbestånd. Vi behöver bygga bort bostadsbristen och vi behöver stimulera bygget av hyresrätter som vanligt folk har råd att bo i. Vi har klarat av bostadsbristens utmaningar tidigare. Varför skulle det vara omöjligt nu?

Ekonomiskt stöd till medborgare som har begränsade inkomster är en viktig nyckel för att lösa dagens problem. Bostadsbidraget behöver ses över och förbättras för att ge alla möjligheten till en bostad med rimliga villkor.

De kommunala bostadsförmedlingarna var en god idé. De skulle aldrig ha urholkats och avskaffats. Därför vill vi ha tillbaka dem i alla landets kommuner. De ska garantera att ingen i kommunen saknar bostad i framtiden.

Ibland använder man det engelska uttrycket ”social housing”. Det innebär att man samlar en utsatt grupp i bostäder för just dem. Verdandi avfärdar den lösningen. Det innebär i praktiken att samhället sätter en stämpel i pannan på utsatta människor. Lösningen är istället en god tillgång på hyreslägenheter utan krav på fast anställning och viss årlig inkomst.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att driva opinion utifrån att-satserna nedan.

- Att** – de allmännyttiga bostadsbolagen stärks och utvecklas.
- Att** – renoveringar är rimliga så att hyresgästerna har råd att bo kvar.
- Att** – underlätta och stimulera bostadsbyggande av hyresrätter till rimliga hyror.
- Att** – sträva efter olika boendeformer och lägenhetsstorlekar i bostadsområdena för att underlätta integrationen.
- Att** – bostadsförmedlingar återinförs i kommunerna.
- Att** – en ny lagstiftning kommer på plats som skyddar befolkningen mot trångboddhet.
- Att** – säga bestämt nej till marknadshyror.
- Att** – kampen mot hemlöshet och utanförskap angrips genom att samhället först tillgodoser behovet av en bostad.
- Att** – utveckla alternativa former som kollektivboende och boendestöd för att ge alla möjligheten till eget boende.
- Att** – skärpa lagstiftningen mot vräkningar.
- Att** – stärka allmännyttan.
- Att** – bostadsbidrag ska utgå till alla ekonomiskt utsatta.

2016-12-22

Verdandi Brandkärr

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7.

Alla har en bostad

Ett gott boende är helt avgörande för alla människors möjligheter att växa och utvecklas. Därför måste samhället tillgodose alla människors rätt till en värdig bostad. Ändå är det långt ifrån situationen idag.

Motionen ”Alla har en bostad” ger en god beskrivning av de många problem som finns på den svenska bostadsmarknaden. Den beskriver också nödvändiga förändringar som behövs för att komma till rätta med problemen. Bostadsfrågan är helt avgörande i ett samhälle. Under senare år har vi haft en övertro på den fria marknadens förmåga att klara av bostadsfrågan på egen hand. Nu kräver Verdandi en aktiv bostadspolitik för social rättvisa.

De krav på samhället som framförs i motionen ”Alla har en bostad” är goda och stämmer väl överens med förbundsstyrelsens förslag till nytt Socialpolitiskt handlingsprogram.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

Att driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- Att** – de allmännyttiga bostadsbolagen stärks och utvecklas.
- Att** – renoveringar är rimliga så att hyresgästerna har råd att bo kvar.
- Att** – underlätta och stimulera bostadsbyggande av hyresrätter till rimliga hyror.
- Att** – sträva efter olika boendeformer och lägenhetsstorlekar i bostadsområdena för att underlätta integrationen.
- Att** – bostadsförmedlingar återinförs i kommunerna.
- Att** – en ny lagstiftning kommer på plats som skyddar befolkningen mot trångboddhet.
- Att** – säga bestämt nej till marknadshyror.
- Att** – kampen mot hemlöshet och utanförskap angrips genom att samhället först tillgodoser behovet av en bostad.
- Att** – utveckla alternativa former som kollektivboende och boendestöd för att ge alla möjligheten till eget boende.
- Att** – skärpa lagstiftningen mot vräkningar.
- Att** – stärka allmännyttan.
- Att** – bostadsbidrag ska utgå till alla ekonomiskt utsatta.

MOTION NR 8.

Samverkan mellan myndigheter

I Verdandis verksamhet möter vi ofta medlemmar/deltagare som "faller" mellan stolarna. Det kan vara att man har kontakter med olika kommunala verksamheter, försäkringskassan, arbetsförmedlingen och sjukvården samtidigt. Ibland talar vi om stuprör utifrån att olika myndigheter bara tar ansvar inom sin del, det handlar ibland om att stuprören består av sugrör, där olika avdelningar inom en myndighet motverkar varandra. Ofta möts människor av motstridiga beslut och krav som motverkar varandra. Den enskilde hamnar i kläm och sällan sker någon samordning av beslut eller insatser. Detta motverkar rehabilitering och möjligheter att exempelvis återkomma till arbete eller egen försörjning. Den enskilde far väldigt illa och för samhället kostar det oerhört mycket skattepengar som borde kunna användas på ett effektivare sätt. Trots alla goda försök sker sällan någon varaktig förändring i samhällets förhållande när olika verksamheter är inblandade som berör stat, kommun och landsting. Det måste vara dags att förändra och påverka detta sätt. Naturligtvis finns det många olika sätt att få en förändring till stånd, ett sätt skulle kunna vara att en verksamhet tar på sig huvudansvaret tills den enskildes behov är lösta, och att myndigheterna får lösa eventuella kostnader mellan sig.

Jag yrkar

Att – Verdandis förbundsstyrelse under kongressperioden initierar frågan om samverkan/samordning mellan myndigheter utifrån motionens anda.

Ann-Mari Wulfstrand-Byhlin

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8.

Samverkan mellan myndigheter

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt om vikten av myndigheters samordning av beslut och insatser runt den enskilde i behov av vård, rehabilitering och stöd. Verdandi har i många verksamheter tyngdpunkt på stöd till personer som har behov av flera insatser och från flera huvudmän, och kan utifrån vår erfarenhet bidra med kunskap och synpunkter för att myndighetsutövningen ska bli effektiv och ha fokus på den enskildes behov. Verdandi har också goda förutsättningar att opinionsbilda för att frågan om samordning och individen i fokus ska bli verklighet i myndighetsutövningen och till gagn för den enskilde, såväl lokalt och regionalt som nationellt.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandis förbundsstyrelse under kongressperioden initierar frågan om samverkan/samordning mellan myndigheter utifrån motionens anda.

MOTION NR 9.

Verdandi måste slå vakt om LSS-lagen

LSS är en rättighetslag som innebär att alla som har behov av stöd enligt prövning, också ska få det. Självklart ska rättigheter inte begränsas och det är därför totalt oacceptabelt när så sker.

Vi är många som tagit del av de fall i media där personer har fått sin assistans kraftigt nedskuren. Människor ska inte falla mellan stolarna, utan känna sig trygga med att veta om och när de kan få stöd. Alla ska ha rätt till stöd när det finns behov.

Ett samhälle visar sin styrka genom hur man tar hand om dem som har de allra största behoven. För många har LSS-lagen varit en möjlighet att leva ett självständigt och värdigt liv.

Under hösten 2016 har diskussionen om hur LSS-lagen skall tillämpas i verkligheten kommit i fokus. Självklart är att alla avarter som kan finnas med oseriösa aktörer som utnyttjar systemet beivras, men det kan inte och får inte leda till att det drabbar de som har behov av hjälp och stöd genom LSS.

Alla goda krafter måste slå vakt om den lagstiftning som nu finns och att den används på rätt sätt som inte drabbar dem som behöver stödet och hjälpen.

Vi kräver

Att – Verdandiförbundet aktivt driver frågan om att LSS-lagstiftningen ska fortsätta vara en rättighetslagstiftning med en trygg tillämpning.

Verdandi Örebro län

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 9.

Verdandi måste slå vakt om LSS-lagen

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt att LSS ska fungera som en rättighetslag som innebär att alla som har behov av stöd ska få det. Verdandi bör verka för att rättigheter enligt LSS inte får begränsas genom en restriktiv tillämpning av lagen. Verdandi bör vidare slå vakt om att oseriösa aktörers agerande inte ska användas för att förändra rättspraxis så att det drabbar enskilda eller grupper med behov av insatser enligt LSS.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandiförbundet aktivt driver frågan om att LSS-lagstiftningen ska fortsätta vara en rättighetslagstiftning med en trygg tillämpning.

MOTION NR 10.

Tänderna tillhör kroppen

Tänderna är en del av kroppen och dålig tandstatus påverkar också och kan påverka och utlösa andra sjukdomar. Sedan lång tid tillbaka har företrädare för tandvården hävdats sambandet mellan munhålan och kroppen i övrigt.

Tiden måste vara inne för att få en ny tandvårdsförsäkring som gäller alla inte bara dem med en fet plånbok som har råd att betala för dyr tandvård. Det är en av framtidens viktigaste folkhälsofrågor.

Utifrån Verdandis människosyn, om människors lika värde borde samhället ta steget fullt ut och inte låta tandvården förbli en klassfråga. Vi måste inse att munnen tillhör kroppen.

Vi föreslår

Att – Verdandi med kraft driver frågan om förändringar av tandvårdstaxan så att det blir en del av sjukvårdens avgiftssystem.

Att – Förbundsstyrelsen får i uppdrag att uppvakta riksdagsledamöter i frågan.

Distriktsstyrelsen
Verdandi Örebro län

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 10.

Tänderna tillhör kroppen

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkt om vikten av att opinionsbilda under kommande kongressperiod för en ny tandvårdsförsäkring som ger alla möjlighet till friska munnar och tänder. Verdandi har länge ansett att tänderna är en del av kroppen och därför inte ska särskiljas från övrig sjukvård när det gäller taxor och att kostnader. Tandvårdskostnaderna borde också ingå i högkostnadsskyddet. Det är fel när grundläggande sjukvårdande behandling, som ju tandvård är, blir en klassfråga.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

Att – Verdandi med kraft driver frågan om förändringar av tandvårdstaxan så att det blir en del av sjukvårdens avgiftssystem.

Att – Förbundsstyrelsen får i uppdrag att uppvakta riksdagsledamöter i frågan.

MOTION NR 11.

Lagen om omhändertagande av berusade personer

I svensk lag har polis rätt att omhänderta berusade personer som inte kan ta hand om sig själva eller utgör en fara för sig själva eller andra. Om en person omhändertas ska denne tas till enhet som svarar mot dennes behov. Det kan vara tillnyktringsenhet, annan vårdinrättning, socialtjänst eller anhörig. Sista alternativet är arrest. Arrest istället för vård kan vara skillnaden mellan liv och död. Trots detta hamnar 90 % av de omhändertagna i polisarrest. Sämst i landet just nu är Örebro där endast 2 % omfattas av vård. I dag är blandmissbruk och användandet av syntetiska droger som säljs över nätet allt vanligare. Detta ökar risken för dödsfall eller bestående men om de omhändertagna ej omfattas av läkarvård.

Vi yrkar på

- Att** – Verdandi direkt efter kongressen tillsätter en arbetsgrupp som analyserar orsakerna till detta problem.
- Att** – samma arbetsgrupp tar fram ett åtgärdsprogram som Verdandi har att driva för en förbättring.

Kjell Sundqvist, Stefan Assarmo och Jan Gill

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 11.

Lag om omhändertagande av berusade personer

Förbundsstyrelsen delar motionärernas synpunkt att Lagen om omhändertagande av berusade personer måste fungera bättre i avseende att personer som omhändertas får adekvat vård. Förbundsstyrelsen anser dock att frågan ska behandlas i Verdandis redan tillsatta missbruksgrupp.

Förbundsstyrelsen anser därmed att motionen är **besvarad**.

MOTION NR 12.

Bekämpa fattigdomen i Sverige

Den Internationella Fattigdomsdagen gick ganska obemärkt förbi, såväl i media som i beslutsfattarnas dagordningar. Vi kanske inte tror att det finns fattigdom i Sverige? Men så väl är det tyvärr inte! Faktum är att ungefär en kvarts miljon barn (13 procent) i Sverige lever i familjer med inkomst under den gräns som EU definierat som fattigdom. De grupper som är mest utsatta är barn med utländsk härkomst, barn i vissa storstadsförorter, barn till ensamstående föräldrar och barn till unga föräldrar.

Ännu mer slående blir det om man tittar på skillnad i levnadsstandard mellan barn i hyresrätt och barn i villa eller bostadsrätt, se diagram till höger. I hyresrätt bor många ensamstående föräldrar, och många som drabbas av försämringar i samhällets trygghetssystem. De har också mycket små ekonomiska marginaler. 18 procent, eller nästan vart femte barn, i hyreshus bor i en familj som har disponibel inkomst under socialbidragsnivån. Och ännu fler har svårt att få hushållsbudgeten att gå ihop. Faktum är också att den rikaste tiondelen av Sveriges barnfamiljer har det så gott ställt att varje familj skulle kunna försörja drygt tre lika stora familjer. Samtidigt finns det i vissa områden en barnfattigdom som omfattar mer än hälften av de som bor i området.

Från Hyresgästföreningens sajt hurvibor.se

Enligt FNs konvention om barnets rättigheter – Barnkonventionen – har alla barn rätt till en skälig levnadsstandard oavsett föräldrarnas ekonomiska situation. Barn har rätt till lek och fritid under årets alla månader. Barn har även rätt till hälsa, lika utbildning och trygghet. Men i verkligheten får ekonomiskt utsatta barn redan tidigt i livet bära ett stort ansvar, ofta för hela familjens situation. Om du är född i en fattig familj är det sannolikt att du blir en fattig vuxen. Det enda som kan ändra på detta är en medveten politik som syftar till att utjämna skillnaderna mellan fattiga och rika. Men det kostar! Det kostar insatser från samhället, det kostar skattemedel, det kostar insikt om en jämnare fördelning mellan fattiga och rika. Det kanske till och med kostar att de riktigt rika får dela med sig av sitt överskott!

Samtidigt ska vi komma ihåg att fattigdom inte är ett ödesbestämt och konstant tillstånd. Någon har sagt att fattigdom är en brist som vi har tvingat på andra som saknar maktmedel. Fattigdom kanske inte ens är att ha dåligt med pengar – det kan lika gärna handla om att befinna sig i ett läge där du inte har makt över din egen livssituation – av olika orsaker. Om du inte har arbete eller ens godkända betyg är det väldigt svårt att göra de nödvändiga ”livsvalen” som vi välbeställda tycker är naturliga och ”normala” och som vi förväntar oss att alla ska göra!

Vi kräver att Verdandi agerar och kraftfullt kräver följande av våra beslutsfattare:

- Ta ett helhetsgrepp på fattigdomsproblemen!
- Kartlägg, analysera och synliggör hur fattigdomen ser ut i landet och i kommunerna.
- Gör sedan en samlad åtgärdsplan för att minska barns utsatthet och familjers svåra ekonomiska problem såväl lokalt som på rikspanet.
- Satsa på jobbskapande åtgärder.
- Gör en rejäl satsning på en skola där alla får möjlighet att gå ut med godkända betyg.
- Förstärk samhällets skyddsnät.
- Skapa en sjukvård som sker på lika villkor.
- Kort sagt – driv igenom en offensiv satsning på att öka jämlikheten i Sverige.

Borlänge 2016-12-07

Verdandi Dalarna

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 12.

Bekämpa fattigdomen i Sverige

Förbundsstyrelsen delar motionärens analys av den ökande ojämlikheten och fattigdomen i Sverige. Sverige är nu ett land där de rika blir allt rikare samtidigt som hundratusentals barn lever i fattigdom. Utvecklingen är långt ifrån rättvis och inte heller hållbar.

Verdandi gör många goda insatser på lokalt och regionalt plan vad gäller att stötta enskilda personer och familjer som hamnat i svårigheter, men det krävs också en stark opinionsbildning för att synliggöra orättvisorna och kräva politiska förändringar som leder till social rättvisa.

Vi ser nu ett Sverige där en ny underklass bildas. Orsakerna är en vacklande välfärdsstat, långtidsarbetslöshet, sämre socialförsäkringar och lägre försörjningsstöd.

För att minska klassklyftor och fattigdom kräver Verdandi en återgång till en stark offentlig välfärd med förbättrade generella välfärdssystem som ger inkomsttrygghet vid arbetslöshet och sjukdom. A-kassan behöver höjas och förbättras för att ge inkomstskydd vid arbetslöshet och vid omställningen till ett nytt arbete. Sjukförsäkringen behöver höjas och förbättras så att långtidssjuka inte drabbas av ekonomiska svårigheter. Försörjningsstödet behöver höjas och bli mer generöst. Verdandi kräver också en politik som sänker arbetslösheten i gruppen långtidsarbetslösa.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandi agerar och kraftfullt kräver följande av våra beslutsfattare:

- Ta ett helhetsgrepp på fattigdomsproblemen!
- Kartlägg, analysera och synliggör hur fattigdomen ser ut i landet och i kommunerna.
- Gör sedan en samlad åtgärdsplan för att minska barns utsatthet och familjers svåra ekonomiska problem såväl lokalt som på rikspanet.
- Satsa på jobbskapande åtgärder.
- Gör en rejäl satsning på en skola där alla får möjlighet att gå ut med godkända betyg.
- Förstärk samhällets skyddsnät.
- Skapa en sjukvård som sker på lika villkor.
- Kort sagt – driv igenom en offensiv satsning på att öka jämlikheten i Sverige.

MOTION NR 13.

Jämställdhetsstrategier

På regeringens hemsida står följande text: ”Sverige har världens första feministiska regering. Det innebär att jämställdhet är avgörande för regeringens prioriteringar – i beslut och tilldelning av resurser. En feministisk regering ser till att jämställdhetsperspektivet finns med i politikens utformning på bred front, både i det nationella och internationella arbetet. Att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv är en mänsklig rättighet och en demokrati- och rättvisefråga. Jämställdhet är också en del av lösningen på de utmaningar som samhället står inför, och en självklarhet i ett modernt välfärdssamhälle – för rättvisa och ekonomisk utveckling. Regeringens viktigaste verktyg för att genomföra en feministisk politik är jämställdhetsintegrering, där jämställdhetsbudgetering är en viktig del.”

Om en feministisk politik ska bli verklighet måste arbetet inledas även lokalt och regionalt. Län och kommuner måste börja arbeta fram konkreta jämställdhetsstrategier. Några kommuner har inlett det arbetet och kan tjäna som goda exempel. Men för många kommuner och län/-regioner återstår mycket. En jämställdhetsstrategi kan till exempel omfatta följande områden:

- Det politiska systemet
- Utbildning
- Social omsorg
- Barnomsorg
- Bostadsförsörjning
- Säkerhet och trygghet

En reell jämställdhetspolitik innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Om en kommun ska bli attraktiv att leva, jobba och utvecklas i för alla människor så måste kvinnor, män, flickor och pojkar, ha samma möjlighet till utveckling. En jämställd stad och region lockar till sig fler människor och skapar ytterligare förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling. Det handlar i grunden om att ge unga, vuxna, och äldre människor samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Det kan handla om hur kommunen och kommunkoncernen utformar sina verksamheter, hur de agerar som arbetsgivare och hur de påverkar samhället i stort.

Man kan hänvisa till The Council of European Municipalities and Regions (CEMR) europeiska deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå:

”Genom sin närhet till befolkningens vardagsliv utgör kommuner och regioner de politiska nivåer som har bäst förutsättningar att både bekämpa ojämställdhet och förhindra att den blir bestående, och att verka för ett samhälle som inte bara är formellt utan även reellt jämställt. Genom sina befogenheter och samarbete med hela skalan av lokala aktörer kan de genomföra konkreta åtgärder för att främja jämställdhet.”

En kommun kan också låta hela sitt budgetarbete genomsyras av jämställdhetsperspektivet. Det kan gälla sådant som representation av kvinnor och män i olika budgetbeslutsforum, normer, styrsystem och grundantaganden för budgetarbetet, etc. Flera länders analyser av s k gender budgeting visar att resursfördelningen i offentliga budgetar är ojämställd och gynnar män. Mäns behov, prioriteringar och aktiviteter väger ofta tyngre än kvinnors när begränsade resurser ska fördelas mellan olika utgiftsområden.

Vi kräver därför **att**:

Verdandi arbetar för att få till stånd jämställdhetsstrategier i kommuner, län/regioner och riket i stort. Detta ska givetvis ske i samverkan med andra folkrörelser, fackföreningar och intresseorganisationer, som har jämställdhet och feminism i sina stadgar eller program.

Borlänge 2016-12-07
Verdandi Dalarna

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 13.

Jämställdhetsstrategier

Förbundsstyrelsen delar motionärens analys om vikten av ökad jämställdhet på alla nivåer i samhället, liksom i vår egen organisation. En intern arbetsgrupp i Verdandi har under kongressperioden arbetat med Verdandis engagemang i jämställdhetsfrågan och skrivit ett förslag till jämställdhetspolicy för organisationen. Arbetsgruppen pekar på vikten av att jämställdhetsfrågan och jämställdhetspolicyen blir en integrerad del i Verdandis medlemsutbildning. Utbildade Verdandi-medlemmar på lokal och regional nivå ger kunskap, kraft och engagemang åt det arbete som motionären föreslår ska genomföras tillsammans med närstående organisationer.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – Verdandi arbetar för att få till stånd jämställdhetsstrategier i kommuner, län/regioner och riket i stort. Detta ska givetvis ske i samverkan med andra folkrörelser, fackföreningar och intresseorganisationer, som har jämställdhet och feminism i sina stadgar eller program.

MOTION NR 14.

Alla är vid god psykisk hälsa

Våra medlemmar har många erfarenheter av hur psykiatri fungerar, eller om man så vill, inte fungerar. Vi vet att vid psykisk ohälsa blir människan lidande inom många områden, såsom sjukskrivning från arbete, isolering och dålig fysisk hälsa. Psykisk ohälsa kan leda till missbruk och tvärtom. Det är dags att sätta in den ökande psykiska ohälsan i en social helhetssyn! Vi mår dåligt av dåliga arbetsvillkor, fattigdom, ansträngda relationer, vårt sociala arv och inte minst av all stress som nutidsmänniskan utsätts för.

För personer som har missbruk och en psykisk diagnos hamnar fortfarande mellan stolarna många gånger så man på grund av sitt mående inte orkar söka vård på "rätt" sätt. Istället blir det akuta besök, där man i bästa fall lappar och lagar och får avgiftning i några dagar.

Inom psykiatri är läkemedel det första alternativet för behandling. Verdandi menar att det finns en övertro på att bara jag får rätt medicin så blir allt bra. Och det är oftast det man erbjuds trots att alla är överens om att alternativa behandlingsformer som till exempel samtalsterapi skulle vara det bästa för individen.

Det finns för få vårdplatser för dem som har allvarliga psykiska problem, detta måste åtgärdas snarast. Psykiatri ska också få ett uppdrag att tillsammans med den övriga vården och kommunernas olika verksamheter bedriva uppsökande verksamhet, eftersom vi vet att en tidig kontakt kan bidra till att det inte hinner utvecklas till en akut sjukdom. Lagen om psykiatrisk tvångsvård ska användas för så korta ingripanden som möjligt, och ska vara en väg till att få vård på frivillig väg.

En speciell form av psykisk ohälsa är den som leder till självmord. Verdandi menar att vi alltid ska väga in den risken när vi möter personer som mår psykiskt dåligt. Vid varje självmord skulle det finnas en "haverikommission" för att utreda vad samhället skulle ha gjort för att förhindra det.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En utbyggd psykiatri där allas behov tillgodoses.

- Uppsökande verksamhet.
- Möjlighet att få flera olika behandlingar baserade på den enskildes behov.
- Fler vårdplatser.
- Erbjudande om tidiga frivilliga insatser.
- Haverikommission vid varje självmord.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 14.

Alla är vid god psykisk hälsa

Förbundsstyrelsen delar motionärernas synpunkter att Verdandi ska driva opinion för att psykiska ohälsa som samhällsproblem ska åtgärdas i en social helhetssyn. Förbundsstyrelsen delar analysen att brist på god vård och väl utformat stöd i rätt tid leder till lidande inom många livsområden och att psykisk ohälsa även kan leda till eller uppstå vid missbruk/-beroendesjukdomar.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån kraven nedan:

- En utbyggd psykiatri där allas behov tillgodoses.
- Uppsökande verksamhet.
- Möjlighet att få flera olika behandlingar baserade på den enskildes behov.
- Fler vårdplatser.
- Erbjudande om tidigare frivilliga insatser.
- Haverikommission vid varje självmord.

MOTION NR 15.

Vård och (be)handling

I vår verksamhet har vi många medlemmar som kan vittna om hur vården för människor med missbruksproblem fungerar i praktiken. Det första som alla talar om unisont är att sysselsättning och bostad är en grundläggande förutsättning för att vården ska ha avsedd effekt.

I Verdandis framtid är den generella välfärden och ett aktivt demokratiarbete en garant för att det ska vara svårt att utveckla ett beroende eller missbruk. Förebyggande insatser såsom meningsfull fritid, kamratstödande insatser och utbildning vet vi är starka skyddsfaktorer.

Det ska finnas en bred syn på vad som är vård och behandling. Det som passar för den ene är inte säkert att det passar för den andre. Våra erfarenheter säger oss också att en humanistisk människosyn är en grundläggande förutsättning för om vården blir framgångsrik eller ej.

Verdandi anser att missbruk inte är en sjukdom, men att missbruk i sig leder till olika sjukdomstillstånd som måste behandlas. Diagnosen kan också fungera som en ögonöppnare och bidra till skuldavlastning för den enskilde.

Enligt våra erfarenheter ska behandlingen tillgodoses så nära den enskildes vanliga vardag som det är möjligt. Verdandi säger också att samhället enbart ska stödja behandlingsformer som har en social helhetssyn.

Verdandi säger nej till tvång av vuxna missbrukare. Detta för att det inte är förenligt med vår människosyn och därför att våra erfarenheter säger oss att det helt enkelt inte fungerar på lång sikt, varken för den enskilde eller för samhället. Däremot måste samhället kallas in när det är fara för eget eller andras liv, ett så kallat nöd tvång. Alla landsting måste ha tillgång till tillräckligt många avgiftningsplatser, där ett arbete för motivering till frivillig vård ska påbörjas direkt när en person kommer in för avgiftning.

Vidare är det Verdandis uppfattning att all vård och behandling behöver samordnas så att den enskilde sätts i centrum. Idag kan man ha upp till tio olika "behandlare" som alla vill väl, men resultaten uteblir för att ingen har helhetsansvaret. Det är inte minst viktigt när personen har flera andra diagnoser. Kommuner och landsting måste se till att ingen faller mellan stolarna.

Verdandi säger ja till sprutbyte under förutsättning att det förebygger smittspridning. Frågan om sprutbyte ska även den ingå i en helhetssyn på människan och dess inneboende resurser. Tyvärr har frågan om sprutbyte tagit så stor plats i debatten så att det som Verdandi menar är det absolut viktigaste, nämligen att alla som behöver vård också ska få den på sina egna villkor, har tappats bort.

En framgångsrik metod för att få människor att välja ett drägligt liv är ”Housing First” (Bostad Först), eftersom personen i fråga får göra egna val. Detta ska vara norm i alla kommuners insatser för personer med missbruksproblem som saknar bostad. Den sedan länge förhärskande metoden med boendetrappa är helt förkastlig och kontraproduktiv.

En annan viktig hörnsten i vård och behandling är att få stöd av dem som själva har erfarenheter av beroende och missbruk. Där spelar de olika brukarföreningarna en stor roll. Likaså spelar kontrollen av alkoholhanteringen och nej till narkotika en viktig roll.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- Vård åt var och en efter behov.
- Tillgängliga tillnyktringsenheter.
- Bostad först blir norm i alla kommuner.
- En social helhetssyn på vården.
- Stöd till brukarorganisationer.
- Utbyggnad av förebyggande insatser.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 15.

Vård och be(handling)

Förbundsstyrelsen delar motionärernas analys av den generella välfärden och ett aktivt demokratiarbete är en garant för att det ska vara svårt att utveckla ett missbruk eller ett beroende och att förebyggande insatser som stärker människornas livskvalitet privat och i arbetet, boende, hälsa och utbildningsmöjligheter är starka skyddsfaktorer. Det ska också finnas en bred syn på vad som är vård och behandling vid missbruk och beroendesjukdomar och utgå från en helhetssyn på individen.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån kraven nedan:

- Vård åt var och en efter behov.
- Tillgängliga tillnyktringsenheter.
- Bostad först blir norm i alla kommuner.
- En social helhetssyn på vården.
- Stöd till brukarorganisationer.
- Utbyggnad av förebyggande insatser.

MOTION NR 16.

Narkotikapolitik

Verdandi har formulerat som ett av sina huvudmål ett samhälle fritt från drogmissbruk. För oss innebär det att vi varken ställer upp på den liberaliseringsvåg som sköljer över västvärlden eller den gamla repressiva narkotikapolitiken. Vi menar helt enkelt att det måste finnas utrymme för den tredje vägens narkotikapolitik som grundar sig på en social helhetssyn och en positiv människosyn.

Samhället ska sträva efter det drogfria samhället! För Verdandi innebär detta att alla droger som inte används i medicinskt bruk ska vara förbjudna även fortsättningsvis.

Den inriktning på narkotikapolitiken som innebär strängare straff och hårdare tag tar Verdandi helt avstånd ifrån. Den speglar en auktoritär människosyn som helt enkelt inte är förenlig med vår. I samhället i stort höjs också röster för att legalisera cannabis. Det menar Verdandi är helt fel väg att gå. Vi ska inte ha fler legala droger som skapar illamående. Det är tvärtom viktigt att riksdagen gör vad som kan göras för att så snabbt som möjligt förbjuda nya preparat som kommer ut på marknaden.

Det finns också nya kanaler för att få tag på de så kallade nätdrogerna. Där är det viktigt att samhället skaffar sig de instrument som samhället behöver för att komma åt denna hantering. Verdandi anser att handel med nätdroger, inklusive mediciner som man köper via internet, alltid ska betraktas som illegala.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En human narkotikapolitik.
- En social helhetssyn.
- Stopp för all illegal handel med droger.
- All narkotika ska vara illegal.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 16.

Narkotikapolitik

Förbundsstyrelsen delar i stort motionärernas synpunkter om vikten av en human narkotikapolitik utifrån en social helhetssyn och ett stopp för illegal droghandel. Verdandi tar avstånd från liberaliseringsvägen när det gäller eventuell legalisering av cannabis, men tar också avstånd från politiska strömningar som förespråkar strängare straff för narkotikaberoende. Förbundsstyrelsen delar åsikten att kampen mot handeln med narkotika måste intensifieras – såväl genom lagstiftning som i andra åtgärder.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En human narkotikapolitik.
- En social helhetssyn.
- Stopp för all illegal handel med droger.
- All narkotika ska vara illegal.

MOTION NR 17.

Ett alkoholskafritt samhälle

Verdandi har formulerat att ett samhälle fritt från alkoholskador är jäm-sides med social rättvisa organisationens huvudmål. Missbruk, riskbruk och beroende är symtom på att vårt samhälle inte är perfekt utan att det skapar klyftor som tar sig detta uttryck. Orsakerna till alkoholskador och missbruk ska därför sökas i samhällets olika områden i en social hel-hetssyn, och inte bara fixeras vid frågor som rör alkoholhanteringen.

Den sociala helhetssynen har sex viktiga hörnstenar:

- Social rättvisa
- Generell välfärdspolitik
- Förebyggande insatser
- Samhällskontroll över alkoholhanteringen
- Aktiva stödinsatser för den enskilde
- Ökat brukarinflytande

När det gäller samhällskontrollen över alkoholhanteringen ska denna utgå från att det finns en bred acceptans för denna i samhället. Om vi förlorar denna acceptans glider snart kontrollen oss ur händerna och vi kommer att få en allt större informell marknad. Samhällets kontroll innebär att det ska finnas ett försäljningsmonopol. Via detta försäljningsmonopol har sam-hället möjlighet att reglera import, använda prisinstrumentet, ha kontrol-lerade marknadsföringsmetoder, upprätthålla åldersgränser och kvalitets-kontroll.

Trots detta vet Verdandi att det finns en svart marknad och det för med sig växande organiserad brottslighet. Denna ska mötas med polisiära insatser. Samhället behöver också ha en reglerad införsel av alkohol för att sam-hällskontrollen ska fungera. Kvoterna bör därför inte vara orimligt höga. Prisnivån på alkohol bör vara så att den har förankring hos folkflertalet, annars är risken hög för en ännu större illegal import än idag.

Verdandi anser att den så kallade totalkonsumtionsmodellen inte är till-räcklig för att bekämpa alkoholskadorna. Vi menar att det inte finns något samband mellan en hög totalkonsumtion och hur många ”högkonsumen-ter” det finns. Att bekämpa alkoholskadorna innebär att de sociala insat-serna ska stå i fokus, och att de alkoholpolitiska instrumenten ska fungera som en skyddande faktor bland många.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En generell välfärd för alla.
- Tidiga sociala insatser.
- En bibehållen samhällskontroll och försäljningsmonopol.
- Upprätthållande av åldersgränser.
- Reglerad marknadsföring.
- Avsteg från totalkonsumtionsmodellen.
- Reglering av införselkvoter.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Freiborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 17.

Ett alkoholskadeffritt samhälle

Förbundsstyrelsen delar motionärernas inställning att arbetet med att bekämpa alkoholskadorna innebär att de sociala insatserna ska stå i fokus, och att de alkoholpolitiska instrumenten ska fungera som en skyddande faktor bland många. Bland annat innebär det att totalkonsumtionsmodellen inte kan betraktas som tillräcklig för att begränsa alkoholskadeutvecklingen, men att försäljningsmonopolet måste bibehållas. Upprätthållande av åldersgränser, reglerad marknadsföring och införsel tillsammans med tidiga insatser är verktyg som verkar förebyggande. Alkoholfrågan måste emellertid ses i ett större socialt helhetsperspektiv med tyngdpunkt på människors rätt till goda livsbetingelser, där den generella välfärden är grundförutsättningen.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån kraven nedan:

- En generell välfärd för alla.
- Tidiga sociala insatser.
- En bibehållen samhällskontroll och försäljningsmonopol.
- Upprätthållande av åldersgränser.
- Reglerad marknadsföring.
- Avsteg från totalkonsumtionsmodellen.
- Reglering av införselkvoter.

MOTION NR 18.

En solidarisk socialtjänst – ett självklart stöd när behovet finns

Socialtjänstens roll är att stödja människor som har det svårt på olika sätt. Det kan gälla ekonomisk fattigdom, missbruk eller våld i nära relation. Verdandis erfarenheter inom detta område är många. De flesta av oss som är med i Verdandi har på ett eller annat sätt varit berörda av socialtjänsten. De vittnar om att man blir dåligt bemött, att man inte får sina rättigheter tillgodosedda och att man utsätts för en skamkänsla som sitter djupt inne i kroppen. Socialtjänsten har mer och mer förskjutits till att upplevas vara gamla tiders fattigvård.

Verdandi anser att detta synsätt, att människor år ut och år in, kan få försörjningsstöd utan att det sätts in resurser för att hjälpa den bidragsberoende till egen försörjning är oacceptabel. Samhället däremot accepterar att vi har en grupp människor som aldrig får möjlighet att på riktigt bidra till sin egen försörjning. Försörjningsstödet är dessutom ofta villkorat med praktikplats eller liknande men dessa leder sällan till ett riktigt jobb. Detta är ett fruktansvärt slöseri med både samhällets och den enskildes resurser.

Verdandi anser att den tid som man har försörjningsstöd (socialbidrag) ska vara så kort som möjligt och att det ska finnas likabehandling över hela landet. Man ska också få ett bra bemötande och känna att man har makt över sitt liv.

Socialtjänsten ska vara så utformad att det är självklar rättighet att få stöd. Den ska också aktivt jobba med uppsökande verksamhet, för att förebygga att människor lever i misär. Biståndet ska vara så utformat att man ska kunna planera sin tillvaro, särskilt om man ska försörjningsstöd under en längre tid.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- Försörjningsstödet höjs så att bidraget går att leva på.
- Alla i kontakt med socialtjänsten bemöts rättssäkert och professionellt.
- Den enskilde får alltid ett aktivt stöd för att så snabbt som möjligt komma ur behovet av försörjningsstödet.
- Försörjningsstödet i framtiden hanteras av Försäkringskassan.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 18.

En solidarisk socialtjänst – ett självklart stöd när behovet finns

Socialtjänsten är det yttersta av våra sociala skyddsnät. Dess uppgift är att garantera att människor, när annan försörjning saknas, kan bibehålla en rimlig levnadsstandard. Det är en viktig del av det solidariska kontraktet mellan oss medborgare, och en trygghet för oss alla när det annars är svårt. Tanken har också varit att försörjningsstödet ska vara en tillfällig lösning och att all kraft ska sättas in för att snabbast möjligt få en egen försörjning.

Verdandi kan vittna om att verkligheten idag är att många blir dåligt bemötta, inte får sina rättigheter tillgodosedda och att man dessutom utsätts för en blytung känsla av skam. Som motionären skriver, så upplevs socialtjänsten mer och mer som gamla tiders fattigvård.

Förbundsstyrelsen anser att motionens tre första krav på samhället är självklara för Verdandi att bedriva opinionsbildning kring. Det är bra förslag som, om de blir verklighet, leder till en bättre och mer solidarisk socialtjänst. Vi måste även kräva att samhället ser över hela socialförsäkringssystemet inklusive försörjningsstödet. Målet för översynen måste vara att hitta en gemensam lösning för de olika socialförsäkringarna och försörjningsstödet. Den lösningen ska leda till kortare handläggningstider, bättre rättssäkerhet samt samma och tillräckliga stöd oavsett var i landet man bor. Däremot är inte förbundsstyrelsen i dagsläget berett att säga att det klokaste i framtiden är att försörjningsstödet ska hanteras av Försäkringskassan.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens tre första punkter i Att-satsen.

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- Försörjningsstödet höjs så att bidraget går att leva på.
- Alla i kontakt med socialtjänsten bemöts rättssäkert och professionellt.
- Den enskilde får alltid ett aktivt stöd för att så snabbt som möjligt komma ur behovet av försörjningsstödet.

Att – **avslå** den fjärde punkten i att-satsen.

- Försörjningsstödet i framtiden hanteras av Försäkringskassan.

Samt

Att – ge förbundsstyrelsen i uppdrag att bedriva opinionsbildning för en statlig översyn av socialförsäkringarna och försörjningsstödet. Målet för översynen är att hitta en gemensam lösning för samtliga försäkringar samt försörjningsstödet. Lösningen ska leda till kort handläggningstid, god rättssäkerhet och ett tillräckligt stöd oavsett var i landet man bor.

MOTION NR 19.

Alla är aktiva konsumenter

En stor del av vår tid handlar om att vara konsumenter på olika sätt. Vi ska göra aktiva val på olika marknader, allt från vår pension till att välja telefon och elbolag. Vi har också stora köpcentra där vi lockas att tillbringa timmar av vår tid. Handlarna har också flyttat in i våra hem genom den e-handel som fyller vår tid som vi tillbringar framför datorn eller läsplattan. Allt för att det ska vara möjligt att få oss att köpa så mycket som möjligt. Denna kommersialisering av våra liv pågår utan att vi egentligen reflekterar så mycket över det. Många blir offer på denna marknad då man inte har vare sig pengarna eller kunskapen att hävda sin rätt gentemot företagen som tillhandahåller dessa ”köp-och-svälj-erbjudanden”.

SMS-lån, reklam och telefonerbjudanden om att låna pengar får det att verka normalt att vara skuldsatt och leva på kredit. Många som är ekonomiskt utsatta lånar dessutom, i ren desperation, till mat och hyra när a-kassan eller sjukpenningen har tagit slut.

Detta sammantaget gör att en del av oss blir överskuldsatta och behöver hjälp att ta sig ut ur den situationen. Därför är det bra att skuldsaneringslagen finns. Men det finns utrymme för förbättringar! Vi behöver också en lagstiftning som skyddar de svagaste konsumenterna på en marknad som blir allt mer kommersialiserad. Vi behöver bli upplysta som konsumenter och få kunskap om vilka rättigheter vi har som konsumenter, för att kunna göra aktiva val.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

Att – SMS-lån med orimlig ränta förbjuds.

Att – oseriösa låneföretag förbjuds.

Att – det ska gå snabbare att få skuldsanering.

Att – regler mot aggressiv marknadsföring införs.

Att – möjligheterna att få skuldsaneringslån förbättras.

Att – kommunerna blir skyldiga att ha en konsumentrådgivare.

Att – samhället tar ansvar för att alla medborgare får kunskap om vilka rättigheter man har som konsument.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Freiborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 19.

Alla är aktiva konsumenter

Motionen tar upp viktiga frågor om konsumentfrågor främst när det gäller skuldsanering och vad som händer när en människa hamnat i skuldfällan.

I Verdandis socialpolitiska program är konsumentfrågorna en viktig del. Många avdelningar inom Verdandi arbetar aktivt med så kallade rättvisekontor. Under jubileumsåret 2016 genomfördes rättviseveckor där mobila ”rättvisebussar” fanns på gator och torg i utåtriktad uppsökande verksamhet. Detta med medel från bland annat konsumentverket.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

- Att** – SMS-lån med orimlig ränta förbjuds.
- Att** – oseriösa låneföretag förbjuds.
- Att** – det ska gå snabbare att få skuldsanering.
- Att** – regler mot aggressiv marknadsföring införs.
- Att** – möjligheterna att få skuldsaneringslån förbättras.
- Att** – kommunerna blir skyldiga att ha en konsumentrådgivare.
- Att** – samhället tar ansvar för att alla medborgare får kunskap om vilka rättigheter man har som konsument.

MOTION NR 20.

Allmän välfärd och trygghet

Verdandi anser att allas rätt till arbete är grunden till samhällets välstånd. Arbetslöshet och andra former av exkludering leder till stora sociala och samhällsekonomiska kostnader. Det hindrar utvecklingen av välfärden och minskar medborgarnas trygghet. I ett samhälle med full sysselsättning minskar den orättvisa fördelningen av välfärdens resurser.

Den gemensamma välfärden innebär att samhället ger stöd som följer oss genom livet. Det ger oss möjligheter till en bra vardag och ett bra liv. I välfärden ingår arbetslöshetsförsäkring, sjukförsäkring, föräldraledighet, pension, bostadsbidrag, tand- och sjukvård samt annat individuellt stöd. Verdandi anser att alla har rätt att åtnjuta denna välfärd.

I grunden är vi alla lika och har i princip samma slags behov. Vi har alla rent fysiska behov som sömn, mat, vatten och värme. Det är den trygghet och säkerhet som själva livet kräver. Men vi behöver även bli sedda och uppskattade, och vi behöver få känna gemenskap med andra. Våra möjligheter att leva självständiga och goda liv bygger på att vi får dessa behov uppfyllda.

För att skapa ett tryggt, rättvist och integrerat samhälle behöver vi många insatser. Vi behöver förse alla med arbete, bostad och en god utbildning. Vi behöver ett socialt skyddsnät som fångar upp oss när vi blir utan arbete eller när vi blir sjuka och gamla.

Verdandi anser att välfärdspolitiken ska bygga på principen om inkomstbortfall. Under senare år ha principen fuskats bort. Sjuka och arbetslösa får inte längre en rimlig del av den inkomst man hade. Verdandi kräver att sjuka och arbetslösa ska få minst 80 procent av den försäkringsgrundande inkomsten.

Välfärdens skyddsnät är olika allmänna försäkringar som vi betalar för gemensamt. Det är ett viktigt synsätt. Samhällets skyddsnät får aldrig ersättas av allmosor, välgörenhet eller bidrag. Att nyttja skyddsnätet vid behov ska vara en självklarhet. Verdandi säger definitivt nej till att välfärden gör sig beroende av välgörenhet. Om ditt välstånd och din trygghet beror på andra människors välvilja har vi gett upp kampen för social rättvisa i samhället.

En viktig princip i den svenska välfärden är att rättigheterna är knutna till varje individ. Du ska inte behöva lita på dina anhöriga för att kunna leva ett drägligt liv. Dina rättigheter ska också vara garanterade i lag och kunna prövas av rättssystemet.

Välfärden betalas genom skatter. Det är en annan viktig grundprincip. Endast en mindre del av kostnaderna kan täckas genom avgifter. Blir individens kostnad för hög, har vi inte längre någon allmän och generell välfärd.

Verdandi säger bestämt nej till att samhället ersätter den generella välfärden med ett bidrag enbart för de mest utsatta. Det är ett hot mot den solidariska grunden för välfärden. Risken är stor att många undrar varför deras skatter ska bekosta något som de kanske aldrig får ta del av.

Vi måste istället fråga oss om vi har råd att inte ha en generell välfärd. Ett system som inte gagnar alla skapar lätt en känsla av "vi och dom". Det skapar, som ett brev på posten, ett förakt för svaghet. Det är mycket farligt. I slutändan kommer det att hota sammanhållningen i hela samhället.

Välfärden ska omfatta alla och inte lämna stora grupper utanför. Våra yttersta skyddsnät som socialförsäkringen och socialtjänsten har urholkats genom politiska beslut. Att människor tvingas leva nära eller under fattigdomsgränsen är negativt för hela samhället. Det är även en grogrund för alkoholskador och drogmissbruk.

Verdandis mål är vård och omsorg efter behov. Inte efter plånbokens tjocklek.

Inom vissa välfärdsområden gäller den så kallade valfriheten till vilket pris som helst. Det har lett till att bostadsområden med stora behov har sämre tillgång till vården. Däremot har möjligheterna ökat i stadsdelar som redan innan hade en god tillgång till vård. Verdandi säger stopp nu. Vår välfärd ska vara till för alla.

Vi lever i ett samhälle med stora skillnader mellan människor. Det gäller ekonomiska villkor, allmänna levnadsförhållanden och möjligheten till inflytande i samhället och sitt eget liv. Allför många lever idag med små inkomster och i utsatta situationer. Delaktigheten i samhället är svag eller obefintlig. Många kallar detta för att leva i utanförskap.

Ibland används ordet utanförskap för att beskriva alla som drabbats av arbetslöshet eller sjukdom. Den så kallade "arbetslinjen" byggde på ett förakt för svaghet. De som hade jobb fick vara med på festen. Alla andra fick inte vara med. I "arbetslinjens" namn sänkte man skatterna för dem som fick vara med, och sänkte samtidigt ersättningen till alla andra. Verdandi kan inte acceptera en politik som mobbar somliga och fjäskar för andra. Samhället måste bygga på principen om alla människors lika värde.

Våra pensioner ska ge oss värdighet på ålderns höst. Men det nuvarande pensionssystemet ger inte längre den tryggheten. Vi har hamnat i en situation där stora delar av befolkningen ser ut att gå en fattig ålderdom till mötes. Därför kräver Verdandi att staten rättar till bristerna så att vi alla kan åldras med ekonomisk trygghet. Vi konstaterar att det blivit fel. Så nu rättar vi till det. Gör om. Se till att det blir rätt den här gången.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En skattefinansierad välfärdspolitik.
- En skatteöversyn sker i syfte att trygga den allmänna och generella välfärden.
- Samhället tar ansvar för att välfärden omfattar alla.
- Socialförsäkringarna bygger på principen om inkomstbortfall vid arbetslöshet och sjukdom.
- Likvärdig tillgång till vård och service.
- Likvärdig tillgång till den generella välfärden.
- Vinster i välfärden går tillbaka till verksamheten.
- Stoppa privatiseringen av välfärden.
- Alla anställda har rätt till en draglig pension.
- Flexibel pensionsålder.
- Större möjlighet till delpension.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Freiborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 20.

Allmän välfärd och trygghet

Motionen ”Allmän välfärd och trygghet” tar ett helhetsgrepp kring Verdandis syn på välfärden och tryggheten i samhället. Den gemensamma välfärden ska innebära att samhället ger stöd som följer oss genom livet. Det ger oss möjligheter till en bra vardag och ett bra liv. Välfärden skapar också trygghet eftersom, när den fungerar väl, är den en vän som finns där för oss när vi behöver en hjälpare hand. Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning av hur välfärden bör fungera och även de krav som motionären vill att Verdandi ska ställa på samhället.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En skattefinansierad välfärdspolitik.
- En skatteöversyn sker i syfte att trygga den allmänna och generella välfärden.
- Samhället tar ansvar för att välfärden omfattar alla.
- Socialförsäkringarna bygger på principen om inkomstbortfall vid arbetslöshet och sjukdom.
- Likvärdig tillgång till vård och service.
- Likvärdig tillgång till den generella välfärden.
- Vinster i välfärden går tillbaka till verksamheten.
- Stoppa privatiseringen av välfärden.
- Alla anställda har rätt till en dräglig pension.
- Flexibel pensionsålder.
- Större möjlighet till delpension.

MOTION NR 21.

Alla har rätt till utbildning

Verdandi anser att alla har rätt till en bra och likvärdig utbildning. Den har flera syften. Utbildningen ska förse alla med goda möjligheter att träda in i arbetslivet. Lika viktigt är kunskaper som hjälper oss att fungera väl som aktiva medborgare i det moderna samhället. Stora skillnader i bildningen är inte vägen framåt. I själva verket blommar hela samhället upp när alla får utveckla sina färdigheter och rustas väl för resan genom livet.

Utbildningen idag är ojämlik och segregerad. Samhället sviker den som mest behöver stöd genom att inte skjuta till tillräckliga resurser där de bäst behövs. Vi har hamnat i ett läge där storleken på plånboken mer och mer avgör dina möjligheter till bildning. Verdandi anser att den utvecklingen måste stoppas. Därför anser vi att skolor i resurssvaga områden ska få kosta mer. Det enda rimliga är att resurserna är större där behoven av stöd är störst. Den bärande tanken är lika möjligheter för alla. En god utbildning är en nyckel till social rättvisa i ett alkoholskadefritt samhälle.

Verdandi kräver integrerade elevgrupper i alla grund- och gymnasieskolor. Ingen får stängas ute på grund av bakgrund, social situation eller exempelvis funktionshinder. Därför måste ett av skolpolitikens mål vara en blandad sammansättning i klasserna utifrån social, etnisk och kulturell bakgrund. Lär vi oss tillsammans kan vi också leva resten av våra liv tillsammans. Alla ska ha rätt att välja skola. Alla barn som finns i förskolan ska ha rätt till minst 30 timmar i veckan, även om föräldrarna är lediga på dagtid. Detta för att man ska få tillgång till det svenska språket och annat som behövs när barnet börjar skolan.

Den kommunala vuxenutbildningen rustas upp och är tillgänglig för alla som behöver öka sin kompetens. Det kan man behöva göra flera gånger under livet. Vuxenutbildningen ska bekostas av samhället och den ska vara möjlig att kombinera med arbete. Komvux ska vara en kompis som hjälper oss att hänga med i arbetsmarknadens skiftande krav och behov. I Verdandis framtid har samhället även ökat stödet till den vuxenutbildning som folkhögskolorna och studieförbunden erbjuder.

Att förstå det svenska språket är grunden för all annan utbildning. Därför måste stora resurser till för hjälpa invandrare att snabbt lära sig språket. Redan under asylprocessen ska Sfi – svenska för invandrare – sättas in. Vi måste utbilda för integration och ta tillvara hela befolkning-

ens kompetens. Det är viktigt att flyktingar till Sverige får sina kunskaper validerade, oavsett vad man sysslat med i hemlandet. Allt annat är resurs-slöseri och ett förakt för människors kunskaper och erfarenheter.

Utbildningen idag är också ojämlik ur ett klassperspektiv. Fortfarande är det mest akademikernas egna barn som förkovrar sig vid landets högskolor och universitet. Vi behöver bredda antagningsreglerna och värdera arbetslivserfarenhet och andra kunskaper högre. Vi behöver framförallt satsa resurser i ett studiestöd som ger fler möjlighet att ta plats vid landets högre lärosäten.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En likvärdig utbildning för alla.
- Ett utbildningssystem som jämnar ut människors olika förutsättningar.
- Blandad sammansättning av elever i varje klass.
- Generell förskola med 30 timmar i veckan.
- Utbildning ska betraktas som ett livslångt lärande.
- All utbildning från andra länder valideras.
- Att alla asylsökande ska påbörja Sfi redan under utredningstiden.
- Kommunal vuxenutbildning rustas upp och bekostas av samhället.
- Underlätta möjligheterna att kombinera studier med jobb.
- Satsa rejäla resurser på folkhögskolor och studieförbund.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 21.

Alla har rätt till utbildning

Förbundsstyrelsen delar motionärens syn på att en jämlik utbildning är en grundbult för att lyckas i arbetet med att skapa social rättvisa och ett jämlikt samhälle. Barns och ungdomars skolgång ska kompensera för ojämlika uppväxtvillkor och utjämna förutsättningarna så att alla barn och ungdomar får möjligheten till ett tillfredsställande vuxen- och yrkesliv.

Som motionären pekar på så kräver dagens samhälle och arbetsliv att vi alla är en del av ett livslångt lärande. Den snabba teknikutvecklingen och strukturomvandlingar gör att alla yrkesverksamma behöver omskola sig och bygga nya kunskaper en eller flera gånger under ett helt yrkesliv. Det är viktigt att alla har rätt och möjlighet att rusta sig i omställningen.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- En likvärdig utbildning för alla.
- Ett utbildningssystem som jämnar ut människors olika förutsättningar.
- Blandad sammansättning av elever i varje klass.
- Generell förskola med 30 timmar i veckan.
- Utbildning ska betraktas som ett livslångt lärande.
- All utbildning från andra länder valideras.
- Att alla asylsökande ska påbörja Sfi redan under utredningstiden.
- Kommunal vuxenutbildning rustas upp och bekostas av samhället.
- Underlätta möjligheterna att kombinera studier med jobb.
- Satsa rejäla resurser på folkhögskolor och studieförbund.

MOTION NR 22.

Stoppa vinstuttaget från välfärden

Med anledning av den senaste tidens debatt om att företag skall göra vinst på det vi betalar i skatt, för att få vård, skola och omsorg, så vill vi att riskkapitalister inte ska stoppa pengar i egen ficka. Vi vill att kongressen på något sätt fattar beslut om, att eventuella vinster skall stanna i bolaget, så att kapitalet blir kvalitet istället för kvantitet. Det får inte bli som när rektorerna ger order om att ge eleverna bättre betyg i privatskolorna och säger att det är en bra skola. De marknadsför sig inte med att de har färre anställda.

Verdandi Örebro

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 22.

Stoppa vinstuttaget från välfärden

Förbundsstyrelsen anser att varenda krona av våra gemensamma bidrag till välfärden genom skatterna, ska användas till en god och trygg välfärd. Ingenting annat. Det innebär att eventuella vinster som sker inom välfärdssektorn skall återinvesteras i vår gemensamma välfärd. Som motionen säger så innebär vinstuttag i välfärden sämre service för brukarna eller ökad arbetsbörda för personalen – ofta både och. Det är inte acceptabelt och därför ska alla ekonomiska överskott inom välfärden återinvesteras i verksamheten.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – förbundsstyrelsen får i uppdrag att bedriva opinionsbildning som syftar till att stoppa vinstuttag från den skattefinansierade välfärden.

MOTION NR 23.

Utveckling av brukarinflytande

Verdandi har varit framgångsrikt i arbetet med brukarinflytande och brukarmedverkan. Idag har vi genom vårt arvsfondsprojekt Brukarkraft blivit kända både nationellt och regionalt för vårt arbete med dessa frågor.

Fortfarande finns mycket arbete att göra. Det handlar om att lyfta frågorna om brukarmedverkan in i framförallt de statliga myndigheterna som försäkringskassan och arbetsförmedlingen där det inte finns någon tradition alls av att arbeta med brukarmedverkan individuellt eller tillsammans med brukarorganisationer. Här handlar det om de grupper som sällan får sina röster hörda och som är i ett underläge gentemot respektive myndighet. Det finns också anledning att utveckla våra metoder för brukarstyrda brukarrevisoner i samverkan med organisationer inom äldre- och handikappomsorg.

Jag föreslår

- Att** – Verdandi utvecklar och hittar vägar för att utveckla metoder för brukarmedverkan/brukarinflytande riktat till arbetsförmedling och försäkringskassan.
- Att** – Verdandi skapar relationer till organisationer inom äldre- och handikappområdet för att utveckla metoderna för brukarrevisoner inom dessa områden.

Ann-Mari Wulfstrand-Byhlin

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 23.

Utveckling av brukarinflytande

Förbundsstyrelsen delar motionens beskrivning att arbetet med brukarinflytande som intensifierats i arvsfondsprojektet Brukarkraft bidragit till att Verdandi fått en stärkt roll nationellt och regionalt i utvecklingen av inflytandefrågor. Det finns emellertid flera grupper som också behöver omfattas av kampen för ett stärkt inflytande, och myndigheter som nu bör utveckla en strategi för att tillvarata brukarnas intressen. Därför bör Verdandi lyfta frågorna om brukarmedverkan i framförallt försäkringskassan och arbetsförmedlingen där stora grupper med svag röst i samhället är inskrivna och där det fortfarande saknas strategier för brukarmedverkan. Verdandi bör också vidareutveckla våra metoder för brukarstyrda brukarrevisioner i samverkan med organisationer inom äldre- och handikappomsorg.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

- Att** – Verdandi utvecklar och hittar vägar för att utveckla metoder för brukarmedverkan/brukarinflytande riktat till arbetsförmedling och försäkringskassan.
- Att** – Verdandi skapar relationer till organisationer inom Äldre- och Handikappområdet för att utveckla metoderna för brukarrevisioner inom dessa områden.

MOTION NR 24.

Brukarinflytande – allas rätt till delaktighet

Verdandi anser att brukarinflytande ska vara ett komplement till det medborgarinflytande som sker via partier, föreningar och folkrörelser på ett mer allmänt plan. Det speciella med brukarinflytande är att det sker utifrån självupplevda kunskaper om en verksamhet eller insats. Brukare av sociala tjänster är en grupp som sällan är aktiva inom politiken eller föreningslivet. Med brukarinflytande blir fler röster hörda.

Alla som påverkas av samhällets insatser har rätt till delaktighet och inflytande över den insatsen.

Brukarinflytande kommer inte automatiskt. Det blir verklighet när det finns rättigheter på plats och tydliga riktlinjer och strukturer för hur det ska ske. Samhället måste inse att brukarinflytande är en del av demokratin och skjuta till de ekonomiska resurser som krävs.

För Verdandi är det självklart att alla har inflytande över sina egna liv. Det gäller inte minst alla som under en period av livet får insatser av exempelvis socialtjänsten, missbruksvården eller kriminalvården. Verdandi har även utvecklat ett verktyg för brukarinflytande. Det kallas för Brukarstyrd Brukarrevision. Den metoden eller andra liknande, ska alltid användas vid utvärdering av offentlig verksamhet. Då kan brukarna få ett inflytande på allvar.

Vi föreslår kongressen att besluta

Att – driva opinion utifrån att-satserna nedan:

- Samhället skjuter till de resurser som krävs för brukarinflytande.
- Ett aktivt och fungerande brukarinflytande blir en självklarhet.
- Brukarinflytande ingår alltid vid utvärdering av socialt arbete.
- All offentlig verksamhet har metoder för att utvärdera och förbättra utifrån ett brukarperspektiv.

Nyköping den 22 december 2016

Karin Johansson

Lars Freiborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 24.**Brukarinflytande – allas rätt till delaktighet**

Förbundsstyrelsen delar motionens utgångspunkt att alla som påverkas av samhällets insatser har rätt till delaktighet och inflytande över den insatsen. Brukarinflytande behöver utvecklas och lyftas så att det kan bli självklart att lagstadgade rättigheter kan tillvaratas av de som har rätt till dem. Alla berörda enskilda och grupper ska erbjudas delaktighet och brukarinflytande måste ses som en självklar del av demokratin. För att det ska fungera behövs tydliga riktlinjer och strukturer för brukarinflytande, och också de ekonomiska resurser som behövs för att arbetet med inflytandefrågorna ska kunna bedrivas aktivt och omfatta alla som berörs utifrån deras förutsättningar.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-sats:

Att – driva opinion utifrån kraven nedan:

- Samhället skjuter till de resurser som krävs för brukarinflytande.
- Ett aktivt och fungerande brukarinflytande blir en självklarhet.
- Brukarinflytande ingår alltid vid utvärdering av socialt arbete.
- All offentlig verksamhet har metoder för att utvärdera och förbättra utifrån ett brukarperspektiv.

MOTION NR 25.

Integrationspolitiskt programarbete

Alla människor behöver en plats i samhällsgemenskapen. Integration förutsätter ömsesidig respekt och förståelse mellan människor samt kunskap om varandras kultur, synsätt och samhälle. Integration medför jämlikhet och bättre samförstånd.

Ett starkt samhällsbygge kännetecknas av allas rätt att vara olika snarare än kravet på att alla ska vara lika. Integration framträder när alla samhällsmedborgare oavsett social ställning, kön, ålder, etnisk bakgrund eller sexuell läggning uppfattar samhörighet, gemenskap och ansvar för samhället i sin helhet.

Detta starka samhällsbygge har under lång tid saknats i Sverige oavsett politisk styrning genom åren. Det förefaller finnas en stor okunnighet inom politiken om vilka åtgärder som måste vidtas för att det svenska samhällets omsorg ska omfatta alla medborgare.

Deltagare i Verdandis verksamhet har egna erfarenheter om hur integrationspolitiken slår fel och hur den borde utvecklas. Förbundsstyrelsen borde samla dessa erfarenheter och formulera dessa i ett Integrationspolitiskt program i syfte att påverka politiken till ett samhällsbygge som omfattar alla.

Vi föreslår kongressen besluta:

Att – Förbundsstyrelsen samlar de erfarenheter som finns hos deltagare i Verdandis verksamhet som gäller brister inom integrationspolitiken och formulerar förslag på lösningar i ett Integrationspolitiskt program för att påverka politiken i rätt riktning.

Att – detta Integrationspolitiska program går ut på remiss i organisationen under kongressperioden i god tid före nästa kongress.

Norsborg den 21 november 2016

Verdandi Botkyrkas styrelse

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Botkyrkas extra årsmöte den 24 november 2016.

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Stockholms distrikts styrelse den 30 november 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 25.

Integrationspolitisk programarbete

Förbundsstyrelsen menar att denna motion är oerhört viktig och rent av avgörande för hur Sverige som land ska lyckas för framtiden. Motionen tar sin utgångspunkt i att "ett starkt samhällsbygge kännetecknas av att alla ska vara olika snarare än kravet på att alla ska vara lika." Det handlar om att se sina medmänniskor som tillgångar med kunskaper och erfarenheter, inte som en belastning där att vara olika är ett hot.

Förbundsstyrelsen menar, så som vi också uppfattar motionärernas sträv- an, att vi måste visa på det jämlika samhällets styrkor, där rätten till sin egen identitet är en förutsättning för att också kunna bygga gemenskap, sammanhållning och ansvar för samhället och varandra. Begreppet "Integration" har här ett inbyggt problem i sin användning då det står för "sammansmältning till en helhet" vilket kan tolkas som att göra avkall på sin egen identitet, bakgrund, kultur, historia eller religion för att "passa in". Vidare är "Integration" som slitet begrepp ofta tolkat av majoritets- samhället som assimilering, anpassning som minoritet i att "bli försvenskad". Vi förlorar då de styrkepositioner som Sverige kan ha i framtiden, rätt använt, med all den kunskap i språk, kulturrelationer och kontaktnät som det innebär att ha en mångkulturell befolkning, den unika interkulturella kompetensen.

Interkulturalitet är ett relativt nytt begrepp i Sverige. Medan begreppet "mångkulturell" beskriver ett tillstånd, anger "interkulturell" en handling. Interkulturalitet beskriver ett utbyte mellan människor med olika ut- gångspunkter och referensramar. Det här utbytet utgår från alla männis- kors lika värde och rättigheter oavsett social, etnisk eller religiös bakgrund och oavsett kön. Kulturell olikhet inom ramen för grundläggande demo- kratiska värden och utifrån internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

Det handlar om att skapa gemensamma spelregler som bygger på erkän- nande, deltagande, identitet, självreflektion och insikten om ett ömsesi- digt bildningsbehov. Interkulturalitet innebär också aktivt arbete mot för- domar och diskriminering. Interkulturell kompetens förutsätter därmed dels ett förhållningssätt till andra som präglas av öppenhet och flexibilitet, dels en medvetenhet om olika kulturella uttryck, inklusive sina egna.

Begreppet rymmer förväntningar på att skapa ökad rättvisa och jämlikhet mellan medborgare för att bryta segregationens negativa konsekvenser. Det är en nödvändig grund för en hållbar samhällsutveckling.

Förbundsstyrelsen delar motionärens syn på att Sverige behöver en ny politik inom detta område. Detta arbete kan Verdandi dels påskynda genom stark opinionsbildning, dels vara en del av genom att delge de erfarenheter och synpunkter som våra medlemmar har. I samband med framtagandet av det Socialpolitiska programmet diskuterades behovet av att just ta fram ett "Interkulturellt politiskt program" som lyfter debatten från det traditionella integrationspolitiska perspektivet till ett perspektiv om hur vi vill forma ett Sverige för alla. Vi välkomnar därför det initiativ som motionen tar men skulle vilja utforma det kommande programmet som ett "Interkulturellt politiskt program".

Under den föregående kongressperioden har Verdandi gjort ett opinionsbildande och organisatoriskt arbete med rapporten "Förorterna som Moder Svea glömde" och en seminarieturné till 20 orter, i samarbete med ABF. Rapporten har studerat 38 svenska förorter runt om i Sverige med hjälp av statistik från SCB. Den visar hur den sociala och skolmässiga utslagningen har ökat i dessa förorter, en utveckling som tillåtits pågå under lång tid. I vissa förorter är det över 50 procent av de unga som inte klarar inträdeskraven till gymnasiet. Rapporten visar att integrationspolitiken har misslyckats och att den har låst in människor i ett utanförskap. Vilka åtgärder som ska till för att bryta den negativa trenden är en politisk fråga och en fråga som Verdandi gärna vill ge sin syn på.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **avslå** motionens att-satser.

Samt:

Att – bifalla förbundsstyrelsens förslag:

Att – förbundsstyrelsen samlar de erfarenheter som finns hos deltagare i Verdandis verksamhet som gäller brister inom integrationspolitiken och formulerar förslag på lösningar i ett **Interkulturellt politiskt program** för att påverka politiken i rätt riktning.

Att – detta **Interkulturella politiska program** går ut på remiss i organisationen under kongressperioden i god tid före nästa kongress.

MOTION NR 26.

Förändring av arvodesreglementet och höjd arvodering av förbundsordförande

Verdandi växer och får en allt mer betydande roll i samhället när det gäller socialpolitisk påverkan av politiska beslut. Det arbete som bedrivs på lokal nivå med social kontaktverksamhet är grunden, men för att dessa verksamheter skall bli respekterade och kända så krävs ett arbete med att påverka politik på både central, regional och lokal nivå. I detta arbete har våra förtroendevalda i organisationen en viktig roll.

Förbundsstyrelsen har efter varje kongress ett flertal beslut att arbeta med och att politiskt driva på i olika sammanhang. Förutom fattade beslut på kongressen vad gäller program och andra viktiga frågeställningar som skall lyftas under en mandatperiod så måste en förbundsstyrelse med ordförande i spetsen följa samhällsutvecklingen noggrant och vara beredd på att agera vid förändringar som påverkar våra värderingar i Verdandi om människors lika värde.

Uppdraget som förbundsordförande kräver även förberedelse av VU-sammanträden, förbundsstyrelsemöten och inte minst personalfrågor. Arvoderingen idag av förbundsordförande är 70 % av 1,5 prisbasbelopp. Prisbasbeloppet är 44 300 år 2016 vilket är 200 mindre än 2015. Därmed har arvoderingen sjunkit och är i dagsläget 46 515 kr/år, eller 3 876 kr/månad före skatt. Ekonomiskt innebär denna arvodering en arbetstid som motsvarar ca 2,5 dag/månad (om man jämför med ombudsman 2 med sex års erfarenhet som i dagsläget är 1 445/dag). Det är inte en rimlig förutsättning för uppdraget. Under olika perioder har förbundsordförande varit arvoderade på olika sätt. Allt från heltidsarvodering till arvodering för en dag i veckan.

Om Verdandi skall vara representerade i viktiga sammanhang av ledande förtrondevalda i organisationen måste åtminstone ordförande ha rimliga ekonomiska förutsättningar.

Vi föreslår följande förändringar i arvodesreglementet:

- Att** – Ramen för arvoden höjs med 1 prisbasbelopp från nuvarande 2,5 till 3,5 prisbasbelopp.
- Att** – ordförande av detta arvoderas med 2 prisbasbelopp/år vilket motsvarar ca 4 arbetsdagar/månad för en ombudsman i Verdandi i högsta löneklass.

Carina Dahl

Ann-Mari Wulfstrand-Byhlin

Motionen är behandlad och antagen som Verdandi Örebro läns egen på distriktsstyrelsemöte den 6 december 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 26.

Förändring av arvodesreglementet och höjd arvodering av förbundsordförande

Motionen tar upp frågan om att Verdandis ordförande måste få en rimlig ekonomisk ersättning för sitt viktiga arbete. I många närstående organisationer finns betydligt högre arvoden och i vissa fall även heltidsarvoderade ordföranden. Så har det även varit tidigare inom Verdandi. Verdandi behöver synas och höras mer i den socialpolitiska debatten. Det måste också finnas möjlighet för ordförande att utöka kontakterna med Verdandi-organisationen, att finnas med på olika evenemang och aktiviteter. Trots den mycket ansträngda budget som Verdandiförbundet brottas med när statsbidragen minskar ser förbundsstyrelsen att för att Verdandi ska kunna fortsätta vara en aktör på samhällsarenan att räkna med, måste det ges förutsättningar för någon att kunna utträta detta nätverkande och opinionsbildande arbete. Det kan inte bara ske på ideell basis.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

- Att** – ramen för arvoden höjs med 1 prisbasbelopp från nuvarande 2,5 till 3,5 prisbasbelopp.
- Att** – ordförande av detta arvoderas med 2 prisbasbelopp/år vilket motsvarar ca 4 arbetsdagar/månad för en ombudsman i Verdandis högsta löneklass.

MOTION NR 27.

Insamlingsstiftelse bildas i Verdandi

Verdandis kamp för social rättvisa och ett samhälle fritt från alkohol- och drogmissbruk behöver en stabil och trygg finansiering. Därför anser vi att Verdandi måste skapa förutsättningar för att inneha ett 90-konto. Med ett sådant öppnas möjligheter för nya inkomstkällor till hela Verdandi på alla nivåer. Det är ett verktyg som öppnar upp nya dörrar för oss. Vilka dörrar vi sedan väljer att öppna måste alltid föregås av ett moget och klokt övervägande av organisationen. Stockholms distrikt har under flera år drivit på i frågan om ett 90-konto i Verdandi. Nu tycker vi att det är dags att hitta en lösning på denna fråga för gott.

Under nuvarande kongressperiod har förbundsstyrelsen utrett villkoren för att ansöka om 90-konto. Ett krav är att ingen som sitter i organisationens styrelse får ha betalningsanmärkningar. Det skulle för Verdandis del innebära att en ledamot i förbundsstyrelsen inte skulle få ha betalningsanmärkningar. Eftersom detta är ett orimligt krav för oss, faller tanken på att Verdandiförbundet skulle ansöka om ett 90-konto. Men det finns en annan väg framåt i frågan. Det är att förbundet bildar en stiftelse för insamlingsändamål. Denna stiftelse skulle sedan kunna ansöka om 90-konto i syfte att ge Verdandi stärkt finansiering i framtiden.

En insamlingsstiftelse i Verdandi ska kontrolleras av Förbundsstyrelsen. De skriver stadgarna för stiftelsen och säkerställer att alla medel som kommer Insamlingsstiftelsen till godo oavkortat går till föreningen Verdandi.

Dessa medel ska användas för att stärka Verdandi lokalt, regionalt och nationellt. Det behöver vi verkligen eftersom det allmänna föreningsstödet bara blir lägre och lägre. I en situation när många avdelningar, kretsar och distrikt kämpar med näbbar och klor för sin ekonomiska överlevnad, behöver vi skapa oss förutsättningar för nya intäktskällor.

För att endast nämna en dörr som öppnas upp för Verdandi med ett 90-konto: vi kan ansöka om att bli förmånstagare i Postkodstiftelsen, och som sådan garanteras man flera miljoner årligen till verksamheten. Det säger sig självt att med sådana medel står Verdandi bättre rustat att möta framtidens arbete för ett rättvist och solidariskt samhälle för alla.

Därför föreslår vi kongressen besluta:

- Att** – Förbundsstyrelsen får i uppdrag att bilda en Insamlingsstiftelse i Verdandi.
- Att** – Insamlingsstiftelsen ansöker om 90-konto.
- Att** – Förbundsstyrelsen genom stadgeskrivningen säkerställer att medel som tillfaller Insamlingsstiftelsen oavkortat går tillbaka till föreningen Verdandi.

Att – Insamlingsstiftelsens stadgar säkerställer att minst 50 procent av dess medel tillfaller den lokala verksamheten.

Stockholm den 30 november 2016
Styrelsen, Verdandi Stockholms distrikt

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Stockholms distrikts styrelse den 30 november 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 27.

Insamlingsstiftelse bildas i Verdandi

Motionen tar upp den viktiga frågan om finansiering av Verdandis verksamhet. Det är bistra tider för civilsamhällets organisationer när det gäller verksamhetsstöd. Man tvingas att hela tiden söka olika projektmedel för att överleva. Men projektmedel går till öronmärkta projekt och där finns inte utrymme för medel till ordinarie basverksamhet.

Ett av sätten för att få in medel är att starta en insamlingsstiftelse med uppgift att samla in medel till Verdandis solidaritetsfond. För att vara trovärdiga behöver man ha ett 90-konto som är förutsättningen för all seriös insamlingsverksamhet. Det står som en garant för att insamlade medel används till det som det är meningen att pengarna ska gå till.

Verdandis arbetsgrupp för ekonomi och finansiering har under kongressperioden aktivt arbetat med att ta reda på förutsättningarna för att Verdandi ska starta en insamlingsstiftelse. Gruppen har även tagit fram en Policy för Verdandis samarbete med företag. Policyn har antagits av förbundsstyrelsen. Under våren 2017 har förbundsstyrelsen fattat beslut om att bilda en insamlingsstiftelse och sedan påbörja arbetat med att ansöka om ett 90-konto.

Förbundsstyrelse föreslår kongressen att besluta om att anse de två första **att**-satserna **besvarade**.

Att – Förbundsstyrelsen får i uppdrag att bilda en Insamlingsstiftelse i Verdandi.

Att – Insamlingsstiftelsen ansöker om 90-konto.

Samt att **bifalla** tredje och fjärde **att**-satserna:

Att – Förbundsstyrelsen genom stadgeskrivningen säkerställer att medel som tillfaller Insamlingsstiftelsen oavkortat går tillbaka till föreningen Verdandi.

Att – Insamlingsstiftelsens stadgar säkerställer att minst 50 procent av dess medel tillfaller den lokala verksamheten.

MOTION NR 28.

Ett mer aktivt ungdomsförbund

Bakgrund

På flera håll i landet finns barn och ungdomsverksamhet, grupper och i Stockholm finns till och med ett ungdomsdistrikt. Verdandi har ungdomsmedlemmar med en speciell medlemsavgift men vi har inte riktigt någon struktur för hur barn och unga ska få inflytande i organisationen. Det har gjorts försök att starta ett ungdomsförbund men det ligger vilande och har ingen aktiv styrelse. Däremot hävdar vi det i ansökningar och det står med i våra stadgar.

Vi i Stockholms Ungdomsdistrikt tycker inte att vi ska dela upp verksamheten allt för mycket så att ungdomsverksamheten står utanför. Tvärtom tycker vi att vi i större utsträckning ska ha gemensamma aktiviteter. Men när det kommer till inflytande så tror vi att det är bra att barn och ungdomar får chansen att yttra sig och öva på att fatta beslut i demokratisk ordning.

Ett ungdomsförbund skulle kunna ha som uppgift att komma med förslag till förbundsstyrelsen om barn- och ungdomsverksamheten i organisationen. Och att arbeta för att ungdomsgrupper startas runt om i landet. Detta skulle också kunna öppna upp för tillfällen att söka pengar för barn- och ungdomsverksamhet.

Vi vill att kongressen beslutar att ge förbundsstyrelsen i uppdrag:

- Att** – undersöka möjligheterna och arbeta för att ett mer aktivt ungdomsförbund startas.
- Att** – tydliggöra rutinerna för barn- och ungdomsinflytande.

Stockholms Ungdomsdistrikt

Motionen antogs av styrelsen i Stockholms Ungdomsdistrikt för behandling vid Verdandis kongress i Helsingborg 2017.

Motionen antogs i sin helhet av Verdandi Stockholms distrikts styrelse den 30 november 2016.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 28.

Ett mer aktivt ungdomsförbund

Så som motionen påpekar finns det ett bildat ungdomsförbund inom Verdandi. Det bildades december 2004. I maj 2015 genomfördes den första egna kongressen parallellt med Verdandis kongress i Stockholm. Det tog dock längre tid att skapa en stabil organisation utav ungdomsförbundet än vad många hade hoppats på. På kongressen 2008 beslöt att ungdomsorganisationen och verksamhet integreras i Verdandis organisation och att ungdomsförbundets verksamhet under en övergångsperiod bedrivs i form av lokala ungdomsavdelningar inom Verdandi. Kongressen beslöt även att ett självständigt ungdomsförbund på rikoplanet bildas när en tillräckligt stark lokal ungdomsorganisation finns i organiserad form. Därmed lades ungdomsförbundet vilande. 2012 bildades Stockholms ungdomsdistrikt med mål att Verdandis Stockholms ungdomsdistrikt ska verka för en samhällsutveckling i enlighet med Verdandis mål och principer formulerade i stadgar och program. Man ska bedriva informations- och upplysningsverksamhet bland ungdomar och ge medlemmarna kunskaper om Verdandis idéer, politiska strävan samt det verklighetsförändrande arbete som följer av dessa idéer.

I Verdandis stadgar står det att "Verdandis ungdomsförbund är ett forum för medlemmar i åldern 13-30 år, vilka samlas i ungdomsgrupper eller ungdomsavdelningar inom Verdandi". Det finns verksamhetsstöd och projektmedel som är riktade just till ungdomsorganisationer. Det är till exempel MUCF (myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor). Även Allmänna arvsfonden har riktade medel för ungdomsverksamhet. Under tre år har Verdandi fått projektmedel från MUCF för projektet "Framtidens Verdandi". Projektet syftar till att göra ungdomar mer delaktiga i organisationen och i samhället. Under år ett och två har man jobbat med lokala projekt för att testa olika metoder för att engagera ungdomar. Ett sommarläger genomfördes sommaren 2016 för att arbeta med erfarenhetsutbyte och att ta fram grunden för en metod för att ta tillvara på ungas engagemang. Metodmaterial och en film har producerats. Verdandiförbundet avser att även söka nya projektmedel från MUCF för att organisera unga i Verdandi. Kontakter har tagit med myndigheten.

Ett ungdomsförbund är viktigt för att ge unga verklig möjlighet till inflytande och självbestämmande. Vi måste tillsammans arbeta för att våra ungdomar ska känna motivation, tillförsikt och förtroende för att våga ta ansvar och arbeta för att starta upp en ny verksamhet.

Utan nyrekrytering av unga i Verdandi riskerar hela organisationen att sakta tyna bort. Ungdomsförbund ska ses som ett långsiktigt projekt där Verdandi är involverad i uppbyggnadsfasen, ett arbete som innebär att ungdomsförbundet får växa fram inifrån Verdandi. Nu har initiativet tagits från Stockholms ungdomsdistrikt att ge förbundsstyrelsen i uppgift att arbeta för att stärka och stödja arbetet med att få fler unga engagerade, delaktiga och aktiva.

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar att **bifalla** motionens att-satser:

- Att** – undersöka möjligheterna och arbeta för att ett mer aktivt ungdomsförbund startas.
- Att** – tydliggöra rutinerna för barn- och ungdomsinflytande.

MOTION NR 29.

Förbundskassör

Tidigare utsåg förbundsstyrelsen en av sina ledamöter till förbundskassör. Man ansåg det viktigt att det fanns en förtroendevald kassör som övergriplig ansvarig inom förbundsstyrelsen och inför kongressen för förbundets ekonomi, ett ansvar som även inkluderar ansvaret för förbundets personaladministration. Tidigare fanns det även reglerat i stadgarna att förbundsstyrelsen skulle utse förbundskassör.

Under senaste kongressperioden har förbundsstyrelsen avstått från att utse förbundskassör. Ett löpande ansvar åvilar idag enbart förbundsexpeditionens personal. Någon förtroendevald med särskilt ansvar för ekonomin finns inte.

Motionären anser att detta är en svaghet i förbundsstyrelsens ansvar för verksamheten. Den ekonomiska funktionen är viktig och behövs såväl inom styrelsen, som inom expeditionen. Det handlar om både trygghet i förvaltningen och "maktfördelningen" mellan olika funktioner på den centrala nivån.

Med anledning därav föreslås kongressen besluta

- Att** – ge förbundsstyrelsen i uppdrag att utse en förbundskassör med ansvar för förbundets ekonomi och förvaltning.
- Att** – kongressen överväger att införa ett krav i stadgarna om att kongressen eller förbundsstyrelsen ska utse en förbundskassör.

2016-12-21

Verdandi Brandkärr

Karin Johansson

Lars Frejborg

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 29.

Förbundskassör

Motionen lyfter frågan om ansvar för förbundets ekonomi och förvaltning. Det är viktigt att först fastslå att det alltid är hela förbundsstyrelsen som har ett övergripande ansvar för ekonomi och förvaltning.

Inom Verdandi har det tillbaks i tiden funnits valda förbundskassörer. Det har också under tidigare kongressperioder funnits förbundskassör och förbundssekreterare som innehafts av samma person. Nuvarande förbundssekreterare har inte velat blanda rollen som förtroendevald i förbundsstyrelsen och rollen som anställd på förbundskansliet. Förbundssekreteraren har fört löpande rapporter om ekonomi och budgetavstämningar till förbundsstyrelsen.

Motionen vill dels lyfta frågan om att förbundsstyrelsen inom sig ska utse en person med ansvar för förbundets ekonomi, men föreslår även att kongressen ska överväga att införa ett krav på att det ska stå i stadgarna att val av förbundskassör ska ske. När det gäller att införa ett krav i stadgarna, har bland annat den stadgekommitté som kongressen tillsatte diskuterat frågan. Stadgekommittén ser inte att det är rimligt att det till årets kongress skrivs in i stadgarna om val av förbundskassör. Valberedningen har arbetat med att ta fram ett förslag till styrelse. Nytt för i år är att sista dag för nomineringar är den 13 mars. Valberedningens förslag kommer att skickas ut med övriga kongresshandlingar. Det behövs en särskild kompetens och ekonomisk skolning för just detta förtroendeuppdrag och det behövs tid för att hitta just denna kompetens. Det kan då först inför kongressen 2020 skrivas in i stadgarna om val av förbundskassör.

Att förbundsstyrelsen utser en person med särskilt ansvar för förbundets ekonomihantering skulle underlätta förbundskansliets arbete med ekonomi och förvaltning. Detta skulle dock inte jämsättas en formellt utsedd förbundskassör.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen att besluta att **avslå** motionens att-satser.

Samt:

Att – utreda frågan under nästkommande mandatperiod.

Anteckningar .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Fatburgsgatan 8, 118 54 Stockholm

Telefon: 08-642 28 80

E-post: info@verdandi.se

Hemsida: verdandi.se

Verdandi finns på facebook, instagram, twitter